

IZVJEŠTAJ O RADU FONDA ZA INOVACIJE CRNE GORE ZA 2024. GODINU

Februar 2025.

Sadržaj:

SAŽETAK	3
1. UVOD	4
2. OPŠTE INFORMACIJE O FONDU ZA INOVACIJE CRNE GORE	4
3.1. Djelatnost Fonda za inovacije Crne Gore	4
3.2. Organizacija i organi Fonda za inovacije Crne Gore	5
3. PREGLED REALIZOVANIH PROGRAMSKIH LINIJA	6
3.1. Programska linija kolaborativnih grantova za inovacije	7
3.2. Programska linija podrške ranoj fazi razvoja startapova	8
3.3. Programska linija za provjeru inovativnog koncepta	9
3.4. Programska linija vaučera za zaštitu i razvoj pronalaska	11
3.5. Programska linija za podsticanje inovacione kulture	12
3.6. Programska linija za realizaciju edukativnih programa u oblastima pametne specijalizacije	14
3.7. Programska linija za podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti u industriji	16
4. MEĐUNARODNA I MEĐUINSTITUCIONALNA SARADNJA	20
5. PROMOTIVNE I EDUKATIVNE AKTIVNOSTI	22
6. FINANSIJSKI ASPEKTI POSLOVANJA	25

SAŽETAK

Fond za inovacije Crne Gore je u protekloj godini ostvario značajne rezultate, potvrđujući svoju vitalnu ulogu u koordiniranju, sprovođenju i finansiranju mjera državne inovacione politike. Tokom 2024. godine uspješno je implementirano 7 programa podrške koji su podržavali razvoj inovativnih ideja i bili namijenjeni svim akterima inovacionog ekosistema. Svi programi Fonda imaju za cilj podsticanje inovativnosti crnogorske privrede i doprinos ekonomskom rastu i konkurentnosti Crne Gore.

Tokom 2024. godine, Fond je kroz 7 programskih linija ugovorio finansiranje 71 projekta ukupne vrijednosti preko 3,2 miliona EUR.

- U okviru Programske linije kolaborativnih grantova za inovacije finansirano je 6 projekata u iznosu od 941.111,61 EUR.
- Kroz programsku liniju za podršku ranoj fazi razvoja startupova odobreno je finansiranje 12 projekata, koje obuhvata finansijsku i mentorsku podršku u iznosu od 388.573,14 EUR.
- Za programsku liniju za provjeru inovativnog koncepta je u 2024. godini ugovoreno finansiranje 11 projekata u iznosu od 371.429,07 EUR.
- Kroz program Vaučeri za patentnu zaštitu i razvoj pronalaska, finansirano je 7 prijava u iznosu od 22.957,88 EUR.
- U okviru Programske linije za podsticanje inovacione kulture, za 11 odobrenih projekata dodijeljeno je ukupno 83.249,00 EUR.
- Za programsku liniju za realizaciju edukativnih programa u oblastima pametne specijalizacije izdvojeno je 150.000,00 EUR za 17 projekata.
- Pored šest programskih linija koje se finansiraju iz budžeta Fonda, u 2023. i 2024. godini otvorena su dva Javna poziva za podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti u industriji. Ovaj program predstavlja međuresornu saradnju tri ministarstva: Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, Ministarstva ekonomskog razvoja i Ministarstva energetike, pri čemu je a Fond je prepoznat kao implementaciono tijelo. Kao rezultat prvog javnog poziva, u periodu od juna do avgusta 2024. godine potpisani su ugovori za 7 projekata, ukupne vrijednosti 1.289.479,62 EUR. Po završetku prvog poziva, započeta je implementacija ovog Programa u 2024. godini sa opredijeljenim budžetom u iznosu od 2,3 M EUR. Realizacija cjelokupnog Programa finansirana je iz nacionalnog budžeta, kao i iz IPA III, paketa direktne budžetske podrške Evropske komisije Crnoj Gori za prevazilaženje energetske krize, u iznosu od 1,5 M EUR. Drugi javni poziv zatvoren je 11. novembra 2024. i započeta je izrada studija izvodljivosti za 14 prijava. Ugovaranje grantova očekuje se sredinom 2025. godine.

Svi finansirani projekti prošli su stručnu, međunarodnu, nezavisnu evaluaciju od strane međunarodnih evaluatora upisanih u bazu Fonda. Sistem nezavisne evaluacije je kvalitetno uspostavljen, što potvrđuje i akreditacija Programa kolaborativnih grantova za inovacije za EIC Plug-in šemu koju sprovodi Evropski savjet za inovacije (EIC).

Fond je u protekloj godini imao značajnu podršku u okviru projekta “BEST-Public Sector in Montenegro”, koji realizuje Svjetska banka uz podršku Evropske komisije. Sprovedene su različite aktivnosti tokom 2024. godine usmjerene na osnaživanje korisnika programskih linija Fonda kroz edukaciju, mentorstvo i povezivanje sa investitorima.

Pored toga, Fond je tokom 2024. godine organizovao i podržao niz promotivnih aktivnosti u cilju popularizacije inovacija i jačanja svih aktera inovacionog ekosistema.

Posebno je značajno istaći da je u 2024. godini potpisivanjem ugovora o poslovno-tehničkoj saradnji, dogovoren nastavak i proširenje projekta Edu Robotić na sve osnovne škole u Crnoj Gori. Ovaj projekat omogućava djeci razvoj ključnih vještina kroz interaktivne aktivnosti programiranja i predstavlja primjer uspješnog međuinstitucionalnog partnerstva Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija (MPNI), Centralne banke Crne Gore i Fonda za inovacije.

1. UVOD

Fond za inovacije Crne Gore, osnovan u septembru 2021. godine, predstavlja krovnu državnu instituciju u implementaciji mjera i programa inovacione politike namijenjene mikro, malom i srednjem preduzetništvu, kao i transferu tehnologija od naučno-istraživačkih institucija ka privredi. Ključni cilj Fonda je da kroz prodizanje inovativnosti crnogorske privrede podstakne ekonomski rast i konkurentnost Crne Gore.

Ovaj izvještaj pruža detaljan pregled aktivnosti, dostignuća i projekte koji su odobreni za finansiranje od strane Fonda u 2024. godini. U izvještaju su predstavljene opšte informacije o poslovanju kao što je djelatnost, organizacija i organi Fonda. Zatim je prikazan detaljan pregled realizovanih programskih linija sa fokusom na ciljeve programa, raspoloživosti budžeta, kao i brojem odobrenih projekata i iznosima dodijeljenih sredstava. Nakon toga, biće riječi o međunarodnoj i međuinstitucionalnoj saradnji, ističući važnost ovih aktivnosti. Dodatno, u izvještaju će se govoriti i o promotivnim aktivnostima u koje je Fond sprovodio u cilju informisanja kako inovacione tako i šire zajednice. Na kraju, predstavljen je detaljan pregled finansijskog aspekta poslovanja, gdje se prikazuje način raspolaganja nacionalnim budžetom.

2. OPŠTE INFORMACIJE O FONDU ZA INOVACIJE CRNE GORE

2.1. Djelatnost Fonda za inovacije Crne Gore

Osnovna djelatnost Fonda za inovacije obuhvata sprovođenje inovacione politike obezbjeđivanjem i usmjeravanjem finansijskih sredstava iz nacionalnih, međunarodnih i drugih izvora ka razvoju inovativnog preduzetništva i podsticanju saradnje između naučnog i privrednog sektora. Pored osnovne djelatnosti, Fond obavlja i druge djelatnosti:

- Sprovođenje projekata i programa iz domena strategije pametne specijalizacije, u skladu sa odlukama Savjeta za inovacije i pametnu specijalizaciju;
- Pružanje tehničke podrške Savjetu;
- Utvrđivanje instrumenata podrške i načina korišćenja sredstava Društva;
- Promocija i privlačenje investicija u inovativnoj privredi;
- Ostvarivanje saradnje sa međunarodnim institucijama i organizacijama, organima državne uprave i lokalne samouprave, finansijskim institucijama i subjektima iz oblasti nauke, inovacija, obrazovanja i privrede, za potrebe finansiranja inovacione djelatnosti i sprovođenja inovacione politike;
- Podsticanje transfera tehnologija i istraživanja, razvoja i inovacija u privatnom i javnom sektoru;
- Podsticanje poslovne saradnje između domaćih preduzeća i preduzeća iz inostranstva, kroz aktivnosti istraživanja, razvoja i inovacija, tehnološkog transfera i komercijalizacije rezultata istraživanja;
- Podsticanje javno-privatnih ulaganja koja omogućavaju osnivanje fondova rizičnog kapitala u

svrhu razvoja inovativnog preduzetništva;

- Učestvovanje u međunarodnim projektima i programima namijenjenim istraživanju, razvoju i inovacijama;
- Tehnička i savjetodavna pomoć organima državne uprave u okviru programa nacionalne i međunarodne saradnje, usmjerenih na razvoj inovativnog preduzetništva i transfera tehnologija;
- Nadzor i praćenje realizacije programa i projekata u nadležnosti Društva.

Fond za inovacije je nastao kao specijalizovana institucija koja okuplja unutrašnje i spoljne stručnjake za istraživanje i razvoj, transfer tehnologije, finansiranje od strane EU, finansijsko upravljanje, evaluaciju projekata i praćenje potreba za sprovođenje Vladinih programa koji vode ka većim tehnološkim kapacitetima crnogorskih preduzeća i podsticanju transfera tehnologije i komercijalizaciji inovacija. Različiti programi Fonda treba da dovedu do efikasnije saradnje između akademske zajednice i privrede i poboljšaju inovacije u privatnom sektoru.

2.2. Organizacija i organi Fonda za inovacije Crne Gore

Fond za inovacije Crne Gore trenutno ima deset zaposlenih, raspoređenih na sljedeće pozicije: izvršna direktorica, tri menadžera programa, menadžer za međunarodnu saradnju i finansije, asistent menadžera, samostalni stručni savjetnik za finansije i platni promet, samostalni stručni savjetnik za pravne poslove i javne nabavke, savjetnik za nabavke i ugovaranje poslova i izvršna sekretarka. Pored ovih deset zaposlenih, Fond je dodatno angažovao i tri stručna saradnika na osnovu ugovora o djelu.

Kada je riječ o organima društva, to su Odbor direktora i Izvršni direktor. Odbor direktora Fonda za inovacije Crne Gore u 2024. godini ukupno je održao osam sjednica.

Na sjednicama Odbora održanim u toku 2024. godine, Odbor direktora Fonda donio je sljedeće Odluke;

- Odluka o izboru revizorske kuće;
- Odluka o izboru Ekspertske komisije za Ranu fazu razvoja startapova;
- Odluka o izboru Ekspertske komisije za programsku liniju Kolaborativni grantovi;
- Odluka o izboru ekspertske komisije za programsku liniju Podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti u industriji.

U toku 2024. godine nije bilo usvojenih Pravilnika.

Kada je riječ o Izvršnom direktoru, Vlada je na sjednici održanoj 4. novembra 2021. godine, imenovala dr Bojanu Femić Radosavović za izvršnu direktoricu Fonda, na period od četiri godine.

3. PREGLED REALIZOVANIH PROGRAMSKIH LINIJA

Programske linije kojima je Fond podržao inovacionu zajednicu tokom 2024. godine su:

1. Programska linija kolaborativnih grantova za inovacije;
2. Programska linija podrške ranoj fazi razvoja startapova;
3. Programska linija za provjeru inovativnog koncepta;
4. Programska linija za podsticanje inovacione kulture;
5. Programska linija za realizaciju edukativnih programa u oblastima pametne specijalizacije Crne Gore.
6. Program za podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti

Pored gore navedenih 6 programskih linija koje se finansiraju iz budžeta Fonda, 1. oktobra 2024. godine otvoren je Javni poziv i za Program za podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti u industriji za 2024. godinu, dok su u periodu jun-avgust 2024. godine ugovoreni projekti iz ovog programa kroz poziv objavljen u 2023. godini.

Ovaj program iniciran je u okviru međuresorne saradnje Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, Ministarstva ekonomskog razvoja i Ministarstva energetike, s ciljem stvaranja sinergije između inovacija, industrijske politike i energetske politike u skladu sa prioritetima Strategije pametne specijalizacije (S3). Fond za inovacije Crne Gore prepoznat je kao operativno tijelo programa, u skladu sa svojim Statutom, koji definiše sprovođenje programa i projekata iz domena S3 kao jednu od njegovih osnovnih djelatnosti. Na osnovu toga, resorna ministarstva usaglasila su se da Fond bude implementaciono tijelo ovog programa.

Tabela ispod prikazuje pregled svih programskih linija realizovanih u 2024. godini, uključujući budžete namijenjene za programske linije, ugovorena sredstva i broj odobrenih projekata.

PROGRAMSKE LINIJE	IZNOS PODRŠKE PO PROJEKTU	BROJ PRIJAVLJENIH PROJEKATA	BROJ PODRŽANIH PROJEKATA	UGOVORENI IZNOS PODRŠKE
Program kolaborativnih grantova za inovacije	od 50.000 € do 200.000 €	32	6	941.111,61 €
Podrška ranoj fazi razvoja startapova	do 35.000 €	98	12	388.573,14 €
Provjera inovativnog koncepta	od 20.000 € do 40.000 €	32	11	371.429,07 €
Vaučeri za patentnu zaštitu i razvoj pronalaska	do 5.000 €	14	7	22.957,88 €
Podsticanje inovacione kulture	do 8.000 €	34	11	83.249,00 €
Realizacija edukativnih programa u oblastima pametne specijalizacije	do 10.000€	27	17	150.000,00 €
Podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti u industriji (dva poziva) u toku je evaluacija drugog poziva u iznosu od 2.300.000 € (*)	od 80.000 € do 200.000 €	15 (I poziv) 32 (II poziv)	7 Evaluacija u toku	1.289.479,62 € - €
UKUPNO			71	3.246.800,32 €

Tabela br.1: Prikaz realizovanih programskih linija Fonda u 2024. godini

U nastavku su date detaljnije informacije po pojedinačnim programskim linijama.

3.1. Programska linija kolaborativnih grantova za inovacije

Javni poziv za dodjelu kolaborativnih grantova za inovacije otvoren je 29. maja 2024. godine, sa rokom za dostavu prijave do 02. septembra. Glavni cilj Programa je podsticanje mikro, malih i srednjih preduzeća na aktivnu saradnju sa „organizacijama za istraživanje i širenje znanja” ili „istraživačkim organizacijama”, u cilju razvoja i uvođenja inovativnih proizvoda ili procesa koju su rezultat primijenjenih istraživačko-razvojnih aktivnosti. Projekti moraju biti povezani sa aktivnostima istraživanja i razvoja, odnosno moraju početi sa fazom industrijskog istraživanja, koje podrazumijeva planirano istraživanje ili kritički pregled u cilju sticanja novih znanja i vještina za razvoj novih proizvoda, procesa ili usluga, odnosno za postizanje znatnog poboljšanja postojećih proizvoda, procesa ili usluga (od TRL 2 ili TRL 3). Projektna sredstva se mogu koristiti za sufinansiranje faza tehnološkog razvoja između TRL 2 i TRL 8, u skladu sa TRL skalom procjene nivoa tehnološke spremnosti (TRL – technology readiness level).

Ukupna vrijednost poziva iznosila je 1.000.000 eura, dok se vrijednost pojedinačnih grantova kretala od 50.000,00 do 200.000,00 eura. Maksimalan intenzitet pomoći male vrijednosti dodijeljen u okviru ovog Javnog poziva iznosio je do 80% prihvatljivih troškova.

Do isteka roka za prijavu, pristigle su 32 prijave, od kojih je 28, nakon administrativne provjere upućeno na međunarodnu evaluaciju. Postupak evaluacije sproveden je u dva kruga. U prvom krugu, svaki projektni predlog ocjenjivala su dva evaluatora, iz odgovarajuće tehnološke oblasti kojoj projekat pripada, odabrana iz baze evaluatora Fonda. Nakon prvog kruga evaluacije, 21 projektna prijava zadovoljila je prag prolaznosti i upućena je u drugi krug evaluacije. U drugom krugu evaluacije, timovi su uživo prezentovali svoje ideje i odgovarali na pitanja tročlane ekspertske komisije, koju su činili renomirani međunarodni eksperti. Po završetku evaluacije, ocjene iz prvog i drugog kruga su sumirane i Ekspertska komisija je preporučila 6 projekata za dodjelu grantova.

Ugovoreno je svih 6 projekata sa ukupnim budžetom od 1.179.143,67 eura, od čega je ukupna vrijednost odobrenih grantova 941.111,61 eura, a sufinansiranje korisnika 238.032,06 eura.

Što se tiče rodne strukture rukovodilaca projekta, od 6 rukovodilaca jedna je žena, dok su ostali muškarci. Kada je u pitanju rodni sastav projektnih timova, ukupno je angažovano 17 žena i 23 muškaraca, među kojima će biti angažovana i tri novozaposlena lica na osnovu propisanih kvalifikacija.

PODNOŠILAC	KOPODNOŠILAC	NAZIV PROJEKTA	OBLAST S3/ PODOBLAST	IZNOS GRANTA (€)	IZNOS SUFINANSIRANJA (€)	UKUPNA VRIJEDNOST PROJEKTA (€)
Elkon DOO Podgorica	Fakultet za informacione tehnologije, Univerzitet Mediteran	Inteligentna rješenja za optimizaciju sistema ventilacije i klimatizacije	Energija i održiva životna sredina	129.732,02	32.433,01	162.165,03
Paten Studio DOO Podgorica	Građevinski fakultet, UCG	Tunel 3D	ICT u građevini	153.271,55	38.921,33	192.192,88
E&T Healthy Bee DOO Podgorica	Mašinski fakultet, UCG	XO Automatska higijenska pojilica za pčele	Održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane	195.994,73	48.998,68	244.993,41
IT Advanced Services DOO Podgorica	JZU Klinički centar Crne Gore	AI Sistem za Patološku Analizu Adenokarcinoma	ICT u medicini	193.400,76	48.350,19	241.750,95
Solutaria DOO Podgorica	Institut za napredne studije, UCG	Govor i muzika: Spremni za rokenrol!	ICT u psihologiji (logopedija)	121.802,90	30.450,72	152.253,62
Mont Way DOO Podgorica	Metalurško-tehnološki fakultet, UCG	Novi ekološki prihvatljivi termoizolacioni materijali na bazi pepela i otpadne plastike	Energija i održiva životna sredina	146.909,65	38.878,13	185.787,78
UKUPNO				941.111,61	238.032,06	1.179.143,67

Tabela br.2: Prikaz odobrenih kolaborativnih grantova za inovacije u 2024. godini

3.2. Programska linija podrške ranoj fazi razvoja startapova

Javni poziv za dodjelu grantova za podršku ranoj fazi razvoja startapova raspisan je 8. septembra 2023. godine. Ukupna vrijednost poziva iznosila je 350.000 EUR, dok su pojedinačni grantovi iznosili do 35.000 EUR – od čega 30.000 EUR za finansijsku podršku i 5.000 EUR za mentorsku podršku.

Cilj Programa je unapređenje startap zajednice u Crnoj Gori kroz finansijsku i mentorsku podršku. a Program podržava startap projekte koji razvijaju inovativne proizvode s visokim potencijalom rasta na tržištu u raznim oblastima, uključujući i prioritetne oblasti pametne specijalizacije.

Javni poziv je bio je otvoren od 29. maja do 8. jula 2024. godine. Pravo na prijave imali su timovi od dva do pet članova ili mikro preduzeća (u formi društva sa ograničenom odgovornošću) u privatnom vlasništvu, registrovana u Crnoj Gori ne duže od dvije godine u trenutku podnošenja prijave.

Na Javni poziv pristiglo je 98 prijava, od kojih je 92 nakon administrativne provjere upućeno na međunarodnu evaluaciju. Evaluaciju je sprovodila tročlana Ekspertska komisija sastavljena od tri međunarodna eksperta. Nakon završenog prvog kruga ocjenjivanja, za drugu fazu je odabrano 25 timova koji su zadovoljili prag prolaznosti i koji su imali priliku da svoje ideje prezentuju uživo i odgovaraju na pitanja tročlane Ekspertske komisije.

Po završetku evaluacije, pozitivno je ocijenjeno i preporučeno za finansiranje 12 projekata ukupne vrijednosti 388.573,14 EUR. Kako je ukupan budžet za ovaj poziv bio 350.000,00 EUR što bi omogućilo finansiranje 10 projekata. Međutim, zahvaljujući preusmjeavanju troškova evaluacije i ušteda iz drugih programskih linije, Fond je obezbijedio dodatna sredstva i odobrio finansiranje svih 12 projekata. Ova sredstva su osigurana uz saglasnost MPNI, putem preusmjeravanja troškova evaluacije sa programskih linija za 2024. godinu na operativne troškove tekuće godine, kao i kroz preraspodjelu ušteda iz drugih programskih linija.

Shodno navedenom, u okviru ovog programa finansira se 12 projekata čiji je ukupan budžet 432.594,08 EUR, od čega je Fond izdvojio sredstva za finansijsku i mentorsku podršku ukupne vrijednosti 388.573,14 EUR, dok sufinansiranje startap preduzeća iznosi 44.020,94 EUR.

Fond je formirao grupu stručnih i iskusnih međunarodnih mentora koji će pomagati korisnicima u realizaciji njihovih projekata. Korisnici granta su dužni da implementaciju svojih projektnih aktivnosti završe u roku od 6 mjeseci. Tokom tog perioda, dodijeljeni mentor pružiće podršku Korisniku granta u dijelu tržišnog usmjeravanja, podizanja nivoa tehnološke spremnosti projekta kroz razvoj i definisanje prototipa, MVPa ili pilot proizvoda. Podrška je usmjerena i na formulisanje održivog poslovnog modela i pripremama za sljedeću fazu prikupljanja finansijskih sredstava.

PODNOŠILAC PRIJAVE	NAZIV PROJEKTA	OBLAST	IZNOS GRANTA	SUFINANSIRANJE PODNOŠIOCA	UKUPAN BUDŽET PROJEKTA
Ablest DOO Podgorica	Audio knjige	Ostalo-kreativne industrije	33.603,64	8.235,00	41.838,64
Soil rebirth DOO Podgorica	Embrion	Održiva poljoprivrede i lanac vrijednosti hrane;	31.600,00	2.958,50	34.558,50
Sentiment scope DOO Podgorica	SENTIMENT SCOPE, alat za automatizaciju moderacije komentara i analitiku teksta	Informaciono-komunikacione tehnologije	31.963,76	3.000,00	34.963,76
Fabienne DOO Zeta	Fabienne Smart Factory	Održiva poljoprivrede i lanac vrijednosti hrane;	31.969,38	3.000,00	34.969,38

Cargo solutions Podgorica	Transport Connect	Ostalo-transport i logistika	35.000,00	3.367,00	38.367,00
Fain tech DOO Podgorica	WatchedOlives - AI digitalni asistent u proizvodnji maslinovog ulja	Održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane;	35.000,00	3.445,43	38.445,43
BeMam DOO Podgorica	BeMam app	Ostalo- zdravstvo	33.704,14	3.500,00	37.204,14
OneAi DOO Podgorica	AIHeal-Zdravstveni sistem baziran na vještačkoj inteligenciji	Informaciono-komunikacione tehnologije	35.000,00	3.504,00	38.504,00
Bucketora DOO Podgorica	Travel Space	Održivi i zdravstveni turizam;	22.980,00	2.000,00	24.980,00
Blue print RTL DOO Podgorica	Generisanje dokumentacije za dizajn čipova preko vještačke inteligencije	Informaciono-komunikacione tehnologije	32.000,00	3.000,00	35.000,00
Pillbie DOO Podgorica	Pillbie	Informaciono-komunikacione tehnologije	32.753,13	4.900,00	37.653,13
Montezuma DOO Podgorica	Montezuma Marketplace	Informaciono-komunikacione tehnologije	32.999,09	3.111,01	36.110,10
UKUPNO			388.573,14	44.020,94	432.594,08

Tabela 3: Prikaz odobrenih grantova za program podrške ranoj fazi razvoja startupova u 2024. godini

Od ukupno 12 rukovodilaca projekata, 9 je muškaraca i 3 žene. Što se tiče rodnoeg sastava projektnih timova, ukupno je angažovano 12 žena i 28 muškaraca.

3.3. Programska linija za provjeru inovativnog koncepta

Javni poziv za dodjelu grantova u okviru Programa za provjeru inovativnog koncepta objavljen je 25. jula 2024. godine i bio je otvoren do 30. septembra 2024. godine.

Glavni cilj Programa je podrška inovacijama u ranoj fazi istraživanja, kako bi se osigurao predkomercijalni kapital za tehničku i komercijalnu provjeru inovativnog koncepta, te jačanje kapaciteta i sposobnosti privatnog sektora i naučno-istraživačkih institucija za istraživanje, razvoj i inovacije.

Projekti podržani kroz ovaj program morali su imati ranu fazu tehnološke spremnosti (TRL3–TRL4), dok je period realizacije projekata najmanje četiri, a najviše 12 mjeseci.

Ukupan budžet za ovaj program iznosio je 350.000 EUR, dok je pojedinačna podrška po projektu iznosila između 20.000 i 40.000 EUR.

Maksimalan intenzitet državne pomoći i pomoći male vrijednosti (de minimis pomoć) za privatni sektor iznosio je do 70% za mikro i mala preduzeća, odnosno do 60% za srednja preduzeća. Za podnosiocce koji zadovoljavaju definiciju „organizacije za istraživanje i širenje znanja“, podrška je mogla dostići do 90% prihvatljivih troškova projekta, s obzirom na to da se u tom slučaju nije smatrala državnom pomoći prema Zakonu o kontroli državne pomoći.

Na Javni poziv pristigle su 32 prijave. Nakon administrativne provjere, 24 prijave su upućene na međunarodnu evaluaciju, dok 8 projektnih prijava nijesu zadovoljile uslove Javnog poziva za ovu programsku

liniju i kao takve su odbijene. Evaluacija projekata sprovedena je od strane tročlane komisije međunarodnih evaluatora. Nakon završetka postupka evaluacije, 11 projekata pozitivno je ocijenjeno i preporučeno za finansiranje.

PODNOŠILAC PRIJAVE	NAZIV PROJEKTA	OBLAST	IZNOS GRANTA	SUFINANSIRANJE PODNOŠIOCA	UKUPAN BUDŽET PROJEKTA
Modrone DOO Podgorica	Inovativna tehnologija za pametno upravljanje rezidencijalnim prostorima/ IndoorTech	Informaciono-komunikacione tehnologije	35.977,38	15.418,88	51.396,26
Elektrotehnički fakultet - Univerzitet Crne Gore	Visoko osjetljivi konvertor napona u frekvenciju sa uravnoteženom količinom naelektrisanja na bazi integratora sa strujnim procesiranjem	Informaciono-komunikacione tehnologije	32.952,65	3.661,41	36.614,06
Mašinski fakultet - Univerzitet Crne Gore	Prefabricate eco houses for tourism	Održivi i zdravstveni turizam	31.999,46	3.555,50	35.554,96
Meditera DOO Podgorica	Osmatranje oblačnosti sa zemljine površine metodom mašinskog učenja	Informaciono-komunikacione tehnologije	21.748,93	9.320,97	31.069,90
Prirodno-matematički fakultet - Univerzitet Crne Gore	Razvoj prototipa uređaja za terensko ispitivanje anker vijaka	Ostalo	37.335,51	4.148,39	41.483,90
Fakultet za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju, Podgorica	Verifikacija autentičnosti meda primjenom AI tehnologije	Informaciono-komunikacione tehnologije	36.417,45	4.046,38	40.463,83
Metalurško-tehnološki fakultet - Univerzitet Crne Gore	Dizajn inovativnih filtera na bazi pirofilita za sorpciju boja iz otpadnih voda	Ostalo-zaštita životne sredine	37.927,91	4.967,26	42.895,17
Oblak.me DOO Podgorica	Advanced AI-Powered Collection Debt System	Informaciono-komunikacione tehnologije	27.995,51	11.998,07	39.993,58
Meconet DOO Podgorica	Inovativni prototip i metod u oblasti prenosnih zdravstvenih uređaja – HealthTalk	Informaciono-komunikacione tehnologije	33.627,30	14.411,70	48.039,00
Elektrotehnički fakultet - Univerzitet Crne Gore	SolarDrone: Termalna dijagnostika solarnih panela pomoću drona uz podršku vještačke inteligencije	Informaciono-komunikacione tehnologije	37.811,58	4.436,00	42.247,58
Institut Damar Plus DOO Podgorica	Survey.me	Ostalo	37.635,14	21.169,76	58.804,90
UKUPNO			371.428,82	97.134,32	468.563,14

Tabela 4: Prikaz odobrenih grantova programa za provjeru inovativnog koncepta u 2024. godini

Ukupan budžet svih odobrenih prijava iznosi 468.563,14 EUR, od čega finansiranje od strane korisnika granta čini 97.134,32 EUR, dok sufinansiranje od strane Fonda iznosi 371.428,82 EUR. Razlika između odobrenih sredstava i raspoloživog budžeta obezbijedena je na osnovu saglasnosti Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, preusmjeravanjem troškova evaluacije sa programskih linija za 2024. godinu na operativne troškove planirane za tekuću godinu.

Sa stanovišta rodne strukture rukovodilaca, od ukupno 11 odobrenih projekata, 4 vode žene, dok su preostalih 7 rukovodilaca muškarci. Kada je riječ o rodnom sastavu projektnih timova, angažovano je ukupno 26 žena i 24 muškarca.

3.4. Programska linija vaučera za zaštitu i razvoj pronalaska

Javni poziv za program Vaučeri za patentnu zaštitu i razvoj pronalaska objavljen je 29. maja 2024. godine i ostao je otvoren do utroška raspoloživih sredstava.

Glavni ciljevi ovog Programa su:

- Stimulisanje mikro, malih i srednjih preduzeća (MMSP) i fizičkih lica koja obavljaju inovacionu djelatnost (pronatalači ili inovatori) iz Crne Gore, da zaštite svoj pronalazak patentom kako bi pristupili daljem ispitivanju i razvoju, koji vode eventualnoj komercijalizaciji i plasmanu patenta na domaće ili međunarodno tržište.
- Unapređenje konkurentnosti i inovativnosti MMSP iz Crne Gore kroz zaštitu intelektualne svojine u zemlji ili inostranstvu.
- Jačanje inovativnosti MMSP.

Program je namijenjen Program je namijenjen MMSP i fizičkim licima iz Crne Gore koja su tokom 2024. godine zaštitila svoj pronalazak patentom u zemlji ili podnijela prijavu kod EPO/WIPO i/ili dobila pozitivan odgovor da je prijava prihvatljiva za ispitivanje tokom 2024.godine. Ukupan iznos podrške obezbijeden za ovu programsku liniju iznosio je 20.000 EUR. Definisane su dvije kategorije vaučera sa sljedećim iznosima finansiranja:

1. Vaučer za patentnu zaštitu pronalaska u zemlji

- a) Troškovi nacionalne zaštite pronalaska patentom do 200 EUR;
- b) Troškovi razvoja pronalaska do 2.000 EUR.

2. Vaučer za patentnu zaštitu pronalaska u inostranstvu (EPO/WIPO)

- a) Troškovi prijave patenta kod EPO do 5.000 EUR;
- b) Troškovi prijave patenta kod WIPO do 3.000 EUR;
- c) Troškovi razvoja pronalaska do 5.000 EUR, u slučaju dobijanja pozitivnog odgovora od strane EPO/WIPO o patentnom ispitivanju prijave.

Na Javni poziv pristiglo je ukupno 14 prijava, od kojih je 9 pozitivno ocijenjeno, dok su 5 prijava odbijene nakon administrativne provjere. Na osnovu raspoloživog budžeta i realokacije neutrošenih sredstava sa programske linije Provjera inovativnog koncepta iz 2023. godine, Fond je obezbijedio sredstva za finansiranje 7 pozitivno ocijenjenih prijava sa ukupnim budžetom od 22.957,88 EUR. Za ovu programsku liniju sufinansiranje nije obavezno, ali su dvije odobrene prijave uključivale sufinansiranje u iznosu od 10.207,80 EUR.

PODNOŠILAC ZAHTEJEVA	NAZIV PROJEKTA	OBLAST	VRSTA VAUČERA	IZNOS ODOBRENOG GRANTA	SUFINANSIRANJE PODNOŠIOCA	UKUPAN BUDŽET PROJEKTA
Sokolj Vuljaj	Automatski uređaj za privez čamca	IKT	Troškovi takse za patentno ispitivanje pronalaska kod WIPO	2.014,88		2.014,88
Sokolj Vuljaj	Pokretne stepenice za vježbanje	Energija i održiva životna sredina	Troškovi takse za patentno ispitivanje pronalaska kod WIPO	4.820,00		4.820,00
Sokolj Vuljaj	Pokretne stepenice za vježbanje	Energija i održiva životna sredina	Troškovi takse za patentno ispitivanje pronalaska kod EPO	3.000,00	5.150,00	8.150,00
Miroslav Bojović	Zdravstveni sistem baziran na vještačkoj inteligenciji	Informacio- no-komunikaci- one tehnologije	Troškovi takse za patentno ispitivanje pronalaska kod WIPO	3.000,00	5.057,80	8.057,80
Mirsad Koljenović	Mirsogen	Ostalo	Troškovi takse za nacionalnu zaštitu pronalaska	123,00		123,00
Sokolj Vuljaj	Pokretne stepenice za vježbanje	Energija i održiva životna sredina	Troškovi za razvoj pronalaska nakon dobijanja pozitivnog mišljenja od EPO za patentno ispitivanje pronalaska	5.000,00		5.000,00
Sokolj Vuljaj	Konverter energije talasa	Energija i održiva životna sredina	Troškovi za razvoj pronalaska nakon dobijanja pozitivnog mišljenja od EPO za patentno ispitivanje pronalaska	5.000,00		5.000,00
UKUPNO				22.957,88	10.207,80	33.165,68

Tabela 5: Prikaz dobitnika vaučera za zaštitu i razvoj pronalaska u 2024. godini

Od ukupno 7 odobrenih prijava, 6 je finansirano za patentnu zaštitu i razvoj pronalaska u inostranstvu (EPO/WIPO) u iznosu od 22.834,88 EUR, dok je jedna prijava finansirana za patentnu zaštitu i razvoj pronalaska u zemlji u iznosu od 123 EUR. Sve finansirane prijave podnijela su fizička lica, pri čemu su muškarci rukovodioci projekta na svih 7 finansiranih prijava.

3.5. Programska linija za podsticanje inovacione kulture

Javni poziv za podsticanje inovacione kulture objavljen je 29. maja 2024. godine, sa rokom za dostavu projektnih prijedloga do 01. jula 2024. godine. Opšti cilj ovog programa je kontinuirani doprinosa rastu konkurentnosti Crne Gore i izgradnji ekonomije zasnovane na inovacijama i znanju. Specifični ciljevi ovog programa su:

- Podizanje svijesti šire javnosti (univerzitetske, akademske, naučno – istraživačke i poslovne zajednice, a posebno mladih) o značaju razvoja inovacione djelatnosti za održivi razvoj i mjerama podrške razvoja tehnoloških i društvenih inovacija, startup ekosistema, inovacionog preduzetništva i inovacione infrastrukture;
- Afirmacija inovacionog preduzetništva i izgradnja održivog ambijenta za prevođenje ideja u inovacije i njihovu komercijalizaciju na tržištu;

- Jačanje inovacionih kapaciteta preduzeća u Crnoj Gori kroz promociju i popularizaciju inovacija i saradnje naučno-istraživačkih organizacija i privrede.

Program je namijenjen mikro, malim i srednjim preduzeća koja su osnovana kao pravna lica na način kako je to definisano važećim Zakonom o privrednim društvima, NVO registrovanim u Crnoj Gori čije su oblast djelovanja i aktivnosti u skladu sa ciljevima Javnog poziva; Javnim/privatnim ustanovama iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva i javne/privatne ustanove iz sektora baštine registrovane u Crnoj Gori u skladu sa Zakonom o kulturi, odnosno Zakonom o muzejskoj djelatnosti kao i Javnim/privatnim ustanovama iz oblasti obrazovanja koje su registrovane u Crnoj Gori u skladu sa Opštim zakonom o obrazovanju i vaspitanju.

Fond za inovacije Crne Gore izdvojio je sredstva u ukupnom iznosu od 80.000 EUR za finansiranje projekata u okviru ove programske linije, pri čemu pojedinačni podnosilac prijave može ostvariti podršku do 8.000 EUR. Predviđeno je da se projekti realizuju u periodu od 01. avgusta 2024. do 31. marta 2025. godine.

Na Javni poziv podnijeta su 34 projekta, od kojih je 21 upućen na evaluaciju. Evaluaciju je sprovedla Ekspertska komisija, imenovana od strane Fonda u skladu sa Pravilnikom o evaluacionom procesu. Nakon sprovedene evaluacije, Komisija je pozitivno ocijenila 11 projekata, koji su odobreni za finansiranje. U sljedećoj tabeli prikazana je lista ugovorenih projekata sa detaljnijim informacijama.

PODNOŠILAC PRIJAVE	NAZIV PROJEKTA	OBLAST	IZNOS ODOBRENOG GRANTA	SUFINANSIRANJE PODNOŠIOCA	UKUPAN BUDŽET PROJEKTA
NVU Udruženje proizvođača video igara Crne Gore	Osnaživanje ekosistema razvoja video igara	Informaciono-komunikacione tehnologije	7.792,00	26.450,60	34.242,60
NVU Energeko	Zeleni inovatori budućnosti	Energija i održiva životna sredina	6.471,00		6.471,00
Logate DOO	Organizacija regionalne fintech i banking konferencije	Informaciono-komunikacione tehnologije	7.996,00	105.992,96	113.988,96
NVU Crnogorsko udruženje za medicinsku informatiku-Mami	Medicinska informatika— potencijali i izazovi za razvoj inovacionog preduzetništva	Informaciono-komunikacione tehnologije	7.946,00		7.946,00
Digitalbee DOO Podgorica	Podcast o startup osnivačima u Crnoj Gori- Montenegro Startup Waves	Informaciono-komunikacione tehnologije	7.000,00		7.000,00
NVU Crnogorski savez za tehničku kulturu "Politehnika" Podgorica	Tehno talas inovacija	Informaciono-komunikacione tehnologije	7.989,00		7.989,00
NVU Korteks-IKT klaster za informacione tehnologije inovacije edukaciju dizajn i tehnološki razvoj Crne Gore	IT SPOT Samit inovacija	Informaciono-komunikacione tehnologije	8.000,00	21.170,00	35.170,00
NVU Mreža pomoći Podgorica	Pametno za pametne	Informaciono-komunikacione tehnologije	6.850,00		6.850,00
Nevladina fondacija Montenegro Kreatori-Montenegro Makers Podgorica	Kreatori Inovacija	Informaciono-komunikacione tehnologije	7.500,00		7.500,00

Javna Ustanova za osnovno vaspitanje i obrazovanje osnovna škola "Mirko Srzentić" sa P.O. Petrovac na moru	Laboratorija za inovacije	Informacio- no-komu- nikacione tehnologije	7.960,00	7.960,00	
UCG – Pomorski fakultet, Kotor	Inovacioni hub za promociju pomo- rskih kompe- tencija	Ostalo	7.745,00	7.745,00	
UKUPNO			84.197,15	160.543,56	244.740,71

Tabela 6: Prikaz odobrenih grantova programa za podsticanje inovacione kulture u 2024. godini

Ukupna vrijednost 11 odobrenih projekata iznosila je 244.740,71 EUR, pri čemu je ukupna vrijednost podrške Fonda 84.197,15 EUR, dok je sopstveno sufinansiranje korisnika iznosilo 160.543,56 EUR.

Sa stanovišta rodne strukture, među rukovodiocima projekata nalaze se 4 žene i 7 muškaraca. Ukupno 46 članova učestvuje u realizaciji projekata, od čega je 26 žena i 20 muškaraca.

3.6. Programska linija za realizaciju edukativnih programa u oblastima pametne specijalizacije

Javni poziv za realizaciju edukativnih programa u oblastima pametne specijalizacije objavljen je 29. maja 2024. godine, sa rokom za dostavu projektnih prijedloga do 1. jula 2024. godine. Opšti cilj ovog programa je ostvarenje kontinuiranog doprinosa rastu konkurentnosti Crne Gore i izgradnji ekonomije zasnovane na inovacijama i znanju. Specifični ciljevi ovog programa su:

- Angažovanje istaknutih profesionalca, naučnika, inovatora i/ili preduzetnika iz zemlje i inostranstva, koji bi u strukturiranom obliku, kroz obuke u trajanju do 6 mjeseci mogli da doprinesu unapređenju znanja i vještina mladih ljudi (učenika, studenata, mladih istraživača i profesionalaca);
- Jačanje kapaciteta ljudskih resursa za aktuelne i perspektivne naučne i tehnološke oblasti u kojima nacionalni obrazovni sistem još uvijek ne može da razvije potrebne vještine;
- Afirmacija saradnje obrazovnih institucija i kompanija u cilju kreiranja programa cjeloživotnog obrazovanja primjenom učenja zasnovanog na iskustvu i rješavanju problema u praksi.

Na Javni poziv podnijeto je 27 prijava, od kojih je 25 upućeno na evaluaciju. Evaluaciju je sprovela Ekspertska komisija imenovana od strane Fonda, u skladu sa Pravilnikom o evaluacionom procesu. Nakon sprovedene evaluacije, 20 projekata je pozitivno ocijenjeno.

Ukupan budžet za ovu programsku liniju u 2024. godini iznosio je 150.000,00 EUR. Prema uslovima Javnog poziva, pojedinačni podnosilac prijave mogao je ostvariti podršku do 10.000,00 EUR. Fond je finansirao 17 projekata, a ukupna vrijednost ugovorenih sredstava iznosila je 150.000,00 EUR. U sljedećoj tabeli prikazana je lista odobrenih projekata sa detaljnijim informacijama.

PODNOŠILAC PRIJAVE	NAZIV PROJEKTA	OBLAST	IZNOS ODOBRENOG GRANTA	SUFINANSIRANJE PODNOŠIOCA	UKUPAN BUDŽET PROJEKTA
NVU Udruženje proizvođača video igara Crne Gore	Unreal Engine Bootcamp	Informaciono-komunikacione tehnologije	9.000,00	9.187,93	18.187,93
NVU Crnogorski naučno tehnološki hub znanje-Episteme	FoodInno 4.0: Inovativna rješenja za održiv i efikasan lanac vrijednosti hrane	Održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane	10.000,00		10.000,00
Društvo za konsalting, marketing i inženjering "Fin-ing" DOO Podgorica	Eko3D inovacije: Obuka u 3D modeliranju i štampi za održivu upotrebu resursa	Energija i održiva životna sredina	9.000,00		9.000,00
HEC fakultet za internacionalni menadžment u turizmu i hotelijerstvu Budva	Autentični turistički proizvodi u funkciji održivog razvoja	Održivi zdravstveni turizam	8.000,00	1.169,15	9.169,15
Asocijacija za elektronsku trgovinu Crne Gore	Osnove e-trgovine i AI za digitalne preduzetnike	Informaciono-komunikacione tehnologije	8.700,00		8.700,00
Javna ustanova za osnovno vaspitanje i obrazovanje osnovna škola "Mirko Srzentić" sa p.o. Petrovac na moru	Zimska škola "More znanja"	Informaciono-komunikacione tehnologije	10.000,00		10.000,00
NVU Crnogorska asocijacija za nove tehnologije-Mant	Akademija za neformalnu edukaciju u sajber-fizičkim sistemima i interntu stvari	Informaciono-komunikacione tehnologije	9.900,00		9.900,00
NVU Korteks-IKT klaster za informacione tehnologije inovacije edukaciju dizajn i tehnološki razvoj Crne Gore	Zimska škola programiranja i razvoja igara za studente i srednjoškolce	Informaciono-komunikacione tehnologije	9.900,00		9.900,00
NVU Montenegro robotika – Montenegrobotics Podgorica	STEM Avantura - robotika i tehnologija za mlade	Informaciono-komunikacione tehnologije	10.000,00		10.000,00
Per aspera ad astra DOO Nikšić	Edukativno-Privredna Inicijativa za Cjeloživotno Obrazovanje	Energija i održiva životna sredina	8.500,00		8.500,00
Nevladina fondacija za promovisanje nauke "Prona" Podgorica	Laboratorija Omladinskih Inovacija	Informaciono-komunikacione tehnologije	9.500,00		9.500,00
Fakultet za informacione sisteme i tehnologije Podgorica	AI Fusion: Vještačka inteligencija u poljoprivredi, medicini i energetici	Informaciono-komunikacione tehnologije	8.500,00		8.500,00
Coinis DOO Podgorica	Intenzivna obuka za Full-Stack Razvoj: ReactJS i FastAPI /Intensive Full-Stack Training: ReactJS and FastAPI	Informaciono-komunikacione tehnologije	5.000,00		5.000,00
Elektrotehnički fakultet, Univerzitet Crne Gore	Zaštita kulturne baštine Crne Gore i promocija održivog turizma kroz 3D štampu umjetničkih predmeta sa reciklirajućim filamentima	Održivi i zdravstveni turizam	10.000,00		10.000,00
Nevladina fondacija "Čini dobro" Podgorica	Radionice o reciklaži, održivom razvoju i kreativnom upravljanju otpadom	Energija i održiva životna sredina	10.000,00	1.500,00	11.500,00
Fain tech DOO Podgorica	Od eksperimenta do produkcije - pisanje skalabilnih sistema za obradu podataka	Informaciono-komunikacione tehnologije	8.000,00	600,00	8.600,00
JPU Irena Radović Danilovgrad	Biotehnologija, STEM i inovacije u obdaništima	Informaciono-komunikacione tehnologije	6.000,00		6.000,00
UKUPNO			150.000,00	12.457,08	162.457,08

Tabela 7: Prikaz odobrenih grantova za program za realizaciju edukativnih programa u oblastima pametne specijalizacije u 2024. godini

Ukupna vrijednost ugovorenih sredstava za 17 projekata, koje je Fond finansirao iz budžeta ove programske linije, iznosi 150.000 EUR.

Među rukovodiocima projekata nalazi se 6 žena i 11 muškaraca. Odobrene projekte realizuje ukupno 97 članova u okviru 17 projektnih timova, od čega je 48 žena i 49 muškaraca.

3.7. Programska linija za podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti u industriji

3.7.1. Program za podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti u industriji za 2023. godinu

Međuresorni pilot Program za podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti u industriji za 2023. godinu usvojen je na sjednici Vlade Crne Gore 3. avgusta 2023. godine. Riječ je o zajedničkom programu Ministarstva ekonomskog razvoja, Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija i Ministarstva energetike, koji implementira Fond za inovacije Crne Gore, a čiji je fokus na unapređenju energetske efikasnosti u prerađivačkoj industriji, uz upotrebu savremenih tehnologija. Program odslikava sinergiju politike inovacija, industrijske politike i energetske politike sa prioritetima Strategije pametne specijalizacije (S3), pozicionirajući se kao jedna od ključnih S3 inicijativa i potvrda da kada je u pitanju podrška države, kvalitetna koordinacija sektorskih politika kroz kontinuiranu međuresornu saradnju uvijek kreira dodatnu vrijednost za privredu.

Po osnovu Zaključka Vlade Crne Gore br. 07-323/23-3890/2 od 3. avgusta 2023. godine realizovano je sljedeće:

- 4. avgusta 2023. godine zaključen je Sporazum o međuresornoj saradnji u implementaciji „Programa za podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti u industriji“ između Ministarstva ekonomskog razvoja i turizma, Ministarstva nauke i tehnološkog razvoja i Ministarstva kapitalnih investicija i Fonda za inovacije Crne Gore.
- Po osnovu Rješenja br. 002-302/23-5960/4 od 20. septembra 2023. godine, Ministarstvo ekonomskog razvoja izvršilo je prenos sredstava u iznosu od 1.000.000,00 € na žiro-račun Fonda za inovacije Crne Gore za namjene implementacije Programa;
- Fond za inovacije Crne Gore raspisao je 22. septembra 2023. godine Javni poziv za učešće u Programu za podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti u industriji: <https://fondzainovacije.me/programi/podsticanje-inovacija-u-funkciji-energetske-efikasnosti-u-industriji/>.

Po osnovu Zaključka Vlade Crne Gore br. 08-305/24-316/2 od 2. februara 2024. godine realizovano je sljedeće:

- 8. februara 2024. godine potpisan je inovirani Sporazum o međuresornoj saradnji Ministarstva ekonomskog razvoja, Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija i Ministarstva energetike i rudarstva sa Fondom za inovacije Crne Gore;
- Po osnovu Rješenja br. 004-305/24-119/8 od 29. marta 2024. godine, Ministarstvo ekonomskog razvoja izvršilo je prenos sredstava u iznosu od 1.500.000,00 € na žiro-račun Fonda za inovacije Crne Gore za namjene implementacije Programa.

Realizacija pilot faze Programa finansira se iz nacionalnog budžeta u iznosu od 1.000.000 € koji je transferisan Fondu za inovacije po Zaključku Vlade Crne Gore broj 07-323/23-3890/2 od 3. avgusta 2023. godine, i iz IPA III, Paket direktne budžetske podrške Evropske komisije (EK) Crnoj Gori za prevazilaženje energetske krize u iznosu od 1.500.000 €, koji je transferisan Fondu za inovacije po Zaključku Vlade Crne Gore broj 08-305/24-316/2 od 2. februara 2024. godine.

Javni poziv je bio otvoren do 31. oktobra 2023. godine, a iznos bespovratnih sredstava koji se mogao dodijeliti pojedinačnom podnosiocu prijave i projektu iznosio je od 80.000 € do 200.000 €. Maksimalan intenzitet pomoći male vrijednosti koja se dodjeljuje u okviru ovog Javnog poziva je do 80% prihvatljivih troškova.

U skladu sa Programom, Fond je 29. septembra 2023. godine raspisao Javni poziv za odabir eksperata za sprovođenje evaluacije prijave, koji su u okviru ekspertske komisije ocjenjivali prijave u dva kruga i dostavili predlog konačne rang liste projekata za sufinansiranje. Rok za dostavljanje prijave je bio do 30. oktobra 2023. godine. Istog dana raspisan je i Javni poziv za odabir nezavisnih tehničkih konsultanata sa rokom do 1. decembra 2023. godine, čiji je zadatak bio izrada studija opravdanosti za pojedinačne projekte, koje su imale za cilj da identifikuju mogućnosti za unaprjeđenje energetske efikasnosti i/ili korišćenje obnovljivih izvora energije u određenom preduzeću. Do isteka roka za prijavu na Javni poziv za odabir nezavisnih tehničkih konsultanata, prijavilo se 5 eksperata iz predmetne oblasti. Fond za inovacije je u prvoj polovini decembra 2023. godine odabrao tehničke konsultante.

Do 31. oktobra 2023. godine, kada je zatvoren Javni poziv za učešće u Programu za podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti u industriji, pristiglo je ukupno 15 koncepata projekata, od kojih je, nakon administrativne provjere jedan koncept projekta odbijen, a 14 je upućeno na međunarodnu evaluaciju koju čine tri odabrana nezavisna eksperta, prethodno upisana u bazu evaluatora Fonda i potvrđena od strane UO Fonda za inovacije. U prvom krugu evaluacije Komisija je ocjenjivala dostavljene koncepte projekata prema utvrđenim kriterijumima izbora. Nakon završenog prvog kruga evaluacije, 9 koncepata projekata zadovoljilo je prag prolaznosti i upućena su odabranim tehničkim konsultantima u cilju izrade Studija opravdanosti. Nakon izrade Studija opravdanosti, početkom aprila 2024. godine uslijedila je dopuna kompletne dokumentacije od strane podnosioca prijave. Kompletna projektna dokumentacija sa izrađenim budžetima i Studijama izvodljivosti je upućena odabranoj ekspertskoj komisiji na drugu fazu evaluacije. Nakon drugog kruga evaluacije, 2 prijave su dodatno odbijene imajući u vidu da nisu zadovoljile minimalni prag od 3,50 bodova.

Na osnovu konačne ocjene svih projektnih prijedloga formirana je rang lista sa 7 projekata koji su predloženi za finansiranje. Na osnovu konačne ocjene svih projektnih prijedloga, Fond za inovacije Crne Gore je 16. maja 2024. godine kontaktirao podnosiocce pozitivno ocijenjenih projektnih prijave radi pregovora, odnosno usaglašavanja dinamičkih uslova sprovođenja projekta. Pregovori su se odnosili na finansijski, pravni i sadržajni dio projektnih prijedloga, uvažavajući stav i preporuke Komisije za evaluaciju projektnih prijave, i rezultirali su potpisivanjem svih 7 projekata u periodu jun – avgust 2024. godine ukupne vrijednosti 1.289.479,62 €:

PODNOŠILAC PRIJAVE	NAZIV PROJEKTA	OBLAST	IZNOS ODOBRENOG GRANTA OD STRANE FONDA	SUFINANSIRANJE PODNOŠIOCA	UKUPAN IZNOS PROJEKTA
Aleksić 3D DOO Berane	Nabavka novog toplo-vazdušnog kotla	Energetika i održiva životna sredina	171,028.80	42,757.20	213,786.00
Remid Vis - Društvo za proizvodnju, promet i usluge, export – import Podgorica	Crna Gora zelena proizvodnja: Liderstvo kroz inovaciju i efikasnost	Održiva industrijska proizvodnja i Energetski efikasna proizvodnja	200,000.00	50,000.00	250,000.00
A.R. – Wood DOO Berane	Pametno upravljanje energijom za održivu privredu	Energetika i održiva životna sredina	195,200.00	63,354.80	258,554.80

Metron - Društvo za proizvodnju, promet i usluge, export - import Podgorica	Unapređenje proizvodnog procesa i uvođenje mjera energetske efikasnosti	Održiva industrijska proizvodnja i Energetski efikasna proizvodnja	199,978.98	54,027.09	254,006.07
FML- Društvo za proizvodnju, trgovinu i usluge Nikšić	Povećanje energetske efikasnosti objekata mljekare	Održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane	165,431.81	41,357.95	206,789.76
Doding DOO - Društvo za proizvodnju, građevinarstvo, projektovanje, trgovinu i usluge - Danilovgrad	INODO – Uvođenje nove tehnologije u preradu i uvođenje mjera energetske efikasnosti	Energetika i održiva životna sredina	200,000.00	61,301.73	261,301.73
Monte Grande Winery DOO Zeta	WinEEnergy	Održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane	157,840.03	39,460.01	197,300.04
UKUPNO			1.289.479,62	352.258,78	1.641.738,40

Tabela 8: Prikaz odobrenih grantova za program za podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti u industriji – za konkurs koji je otvoren u 2023. godini

Među rukovodiocima 7 odobrenih projekata nalaze se 2 žene i 5 muškaraca. Što se tiče rodnoeg sastava projektnih timova, ukupno je angažovano 4 žene i 8 muškaraca.

Realizacija Programa je podrazumijevala sljedeće kategorije troškova:

1. Bespovratna sredstva za Korisnike Programa (grant);
2. Operativna podrška Fondu za inovacije Crne Gore u implementaciji Programa (bruto zarada za 1 stručno lice za nabavke);
3. Unapređenje operativnog sistema Fonda za inovacije Crne Gore, u svrhu prilagođavanja potrebama Programa;
4. Rad Komisije za evaluaciju projektnih prijava (naknada za rad);
5. Ekspertska podrška za izradu studija opravdanosti odabranih koncepata nakon prve faze izbora (naknada za rad);
6. Monitoring namjenske potrošnje sredstava od strane Korisnika (naknada za angažovanje stručnog lica za provjeru na licu mjesta).

Prema tome, uzimajući u obzir ugovoreni iznos projekata od 1.289.479,62 €, kao i ukupan iznos svih operativnih troškova za implementaciju Programa od 87.660,40 €, ukupno rezervisana sredstva za realizaciju Programa za 2023. godinu iznose 1.377.140,02 €.

Dakle, od ukupno opredijeljenih 2.500.000,00 € za realizaciju Programa za 2023. godinu, preostali iznos sredstava iznosi 1.122.859,98 € i isti je usmjeren na realizaciju Programa za 2024. godinu. U narednom periodu slijedi monitoring namjenske potrošnje sredstava od strane Korisnika koji su potpisali ugovore u okviru Programa za 2023. godinu. Ugovorima o finansiranju je definisana obaveza Korisnika da dostavljaju polugodišnje izvještaje o napretku u vidu narativnog i finansijskog izvještaja kao i završni izvještaj. Za tu svrhu pripremljene su Smjernice za implementaciju i monitoring realizacije projekta kao i obrasci za izvještavanje. Takođe, Fond će angažovati stručno lice za provjeru izvještaja nakon što je isteklo pola perioda predviđenog za realizaciju projekta i/ili za provjeru završnog izvještaja o realizaciji projekta.

3.7.2. Program za podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti u industriji za 2024. godinu

Fond za inovacije Crne Gore raspisao je 1. oktobra 2024. godine Javni poziv za učešće u Programu za podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti u industriji za 2024. godinu. Program predstavlja kontinuitet i nadogradnju prethodno realizovanih aktivnosti po osnovu Programa iz 2023. godine, uz dodatno unapređenje na osnovu iskustava u implementaciji i preporuka proisteklih iz procesa evaluacije projektnih prijava.

Ukupan budžet opredijeljen za realizaciju Programa za unapređenje energetske efikasnosti u industriji za 2024. godinu je 2.300.000,00 €, a sredstva za realizaciju Programa podržana su iz dva izvora, i to:

- Nacionalni budžet –Ministarstvo ekonomskog razvoja, u iznosu od 1.177.140,02 € i
- Preostala neutrošena sredstva po osnovu Programa iz 2023. godine, u ukupnom iznosu od 1.122.859,98 € (Tekuća budžetska rezerva - IPA III paket direktne budžetske podrške EK Crnoj Gori za prevazilaženje energetske krize, preostala sredstva od 1.500.000€, koja su prenijeta Fondu za inovacije Crne Gore).

Do 11. novembra 2024. godine, kada je zatvoren Javni poziv za učešće u Programu za podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti u industriji, pristiglo je ukupno 32 koncepata projekata, od kojih je, nakon administrativne provjere, 25 upućeno na međunarodnu evaluaciju koju čine tri odabrana nezavisna eksperta, prethodno upisana u bazu evaluatora Fonda i potvrđena od strane UO Fonda. Nakon što se završi prvi krug evaluacije, koncepti projekata koji su zadovoljili prag prolaznosti biće upućeni odabranim tehničkim konsultantima na izradu Studije opravdanosti.

Nakon izrade Studija izvodljivosti, početkom 2025 godine, uslijediće dopuna kompletne dokumentacije od strane podnosioca prijava. Kompletna projektna dokumentacija sa izrađenim budžetima i Studijama izvodljivosti biće upućena odabranoj Ekspertskoj komisiji na drugu fazu evaluacije. Na osnovu konačne ocjene svih projektnih prijedloga formira se konačna ranglista. Podnosioci prijava biće kontaktirani od strane Fonda za inovacije, po redosljedu sa rangliste i u skladu sa raspoloživim budžetom, nakon čega se usaglašavaju dinamički uslovi sprovođenja projekta. Ugovaranje grantova se očekuje sredinom 2025. godine.

4. Međunarodna i međuinstitucionalna saradnja

Tokom 2024. godine, Fond je fokusirao međunarodnu saradnju na jačanje partnerstava sa regionalnim i evropskim institucijama, kao i na pripremu i realizaciju međunarodnih projekata u oblasti istraživanja i inovacija.

Fond je u 2024. godini započeo realizaciju dva međunarodna projekta: INNOVABLU (Innovation network for development of solutions and technologies for sustainable blue economy in the Adrion region) i ROBONET (Developing innovation network for uptake of solutions in robotics and sensors to improve monitoring and prevention of pollution of freshwater and sea ecosystems), koji su usmjereni na održivu plavu ekonomiju i primjenu inovativnih tehnologija u zaštiti morskih i slatkovodnih ekosistema.

- Projekat INNOVABLU finansiran je u okviru Interreg IPA ADRION 2021-2027 programa i ima za cilj podsticanje održive plave ekonomije u Adrion regionu kroz stvaranje dinamične inovacione mreže. Koordinator projekta je Digitalni inovacijski hub “Innovamare” iz Šibenika u Hrvatskoj, a projektni partneri su Hrvatska privredna komora, Univerzitet u Trstu, Regionalna zajednica privrednih komora Veneto, Tehnološki park Ljubljana, Fond za inovacije Crne Gore, Fakultet za elektrotehniku i informacione tehnologije Univerziteta “Sveti Ćiril i Metodije”, Inovacioni centar Mašinskog fakulteta Univerziteta u Beogradu i Region Krit. Fond je organizovao i bio je domaćin prvog sastanka projektnog tima (kick-off) u Podgorici 17. i 18. septembra 2024. godine. Na sastanku su se okupili projektni partneri iz Italije, Slovenije, Hrvatske, Srbije, Makedonije i Grčke. Ukupan budžet projekta iznosi 1,7 miliona EUR, dok je budžet Fonda za inovacije 115.740 EUR. Projekat se realizuje u periodu od 1. jula 2024. do 31. decembra 2026. godine.
- Projekat ROBONET finansira se u sklopu programa Interreg IPA Hrvatska – Bosna i Hercegovina – Crna Gora 2021-2027. Projekat ROBONET ima za cilj unapređenje i promociju primjene inovativnih plavih tehnologija za održivo upravljanje morskim i slatkovodnim ekosistema i podsticanje ulaganja u plavu ekonomiju u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori. Uvodni sastanak projektnih partnera i konferencija sa zainteresovanim stranama održani su 7. i 8. novembra 2024. godine u Šibeniku. Koordinator projekta je Sveučilište u Zadru, a projektni partneri su Šibensko-kninska županija, Institut Ruđer Bošković, Privredna komora FBiH, Pomorski fakultet Kotor - Univerzitet Crne Gore i Fond za inovacije Crne Gore. Ukupan budžet projekta iznosi 1,1M EUR a budžet Fonda za inovacije je 142,800.00 EUR. Projekat će se realizovati u periodu od 01.10. 2024 do 31.03.2027. godine.

Fond za inovacije Crne Gore učestvuje kao pridruženi partner u ERASMUS+ projektu Iot ECO (IoT Green Transformation for Academic Society and Business Oriented Ecosystem in Western Balkans). IoT ECO projekat se fokusira na jačanje saradnje između univerziteta, privrede i šireg ekonomskog i društvenog okruženja, kroz partnerstva za transformaciju u visokom obrazovanju, koja imaju značajan uticaj na inovacije i institucionalno upravljanje. Konzorcijum čini devet institucija iz **Crne Gore, Albanije, Kosova, Bugarske, Grčke i Austrije**, koje sarađuju na jačanju veze između univerziteta, privrede i inovacionog ekosistema. Projekat je otpočeo sa implementacijom 01. decembra 2022. godine, u okviru programa ERASMUS-EDU-2022-CBHE-STRAND-2 i trajaće do 31.12.2025. godine.

Fond je svoj program “Kolaborativni grantovi za inovacije” akreditovao u januaru 2023. godine kod Evropskog savjeta za inovacije (European Innovation Council-EIC), za implementaciju Plug-In šeme u okviru EIC Accelerator programa. EIC predstavlja najambiciozniju inovacionu inicijativu koju je Evropa preduzela, sa budžetom od 10 milijardi EUR za period 2021-2027 i posebnim fokusom na proširivanje rješenja koja doprinose ispunjenju ciljeva evropskog Zelenog Sporazuma i plana Oporavka za Evropu. Plug in šema EIC Accelerator programa predstavlja novinu i primjenjuje se samo na projektne prijedloge koji dolaze od kompanija koje su dobitnici granta u okviru nacionalnih akreditovanih programa. Kompanije se ocjenjuju na osnovu inovativnosti, potencijala za rast i razvoj, kao i kvaliteta tima. Accelerator je jedan od tri glavna inovaciona programa EIC-a (pored Pathfinder i Transition) i usmjeren je na podršku mikro, malim i srednjim preduzećima, startupovima i spin-off kompanijama kako bi razvijali revolucio-

narne inovacije sa potencijalom u stvaranju novih tržišta ili pokretanje promjena na postojećim. Akreditacijom programa “Kolaborativni grantovi za inovacije“, Fond je omogućio crnogorskim kompanijama lakši pristup finansiranju kroz EIC Accelerator program.

Za Fond, ova akreditacija je izuzetno važna jer potvrđuje da su sva pravila i procedure koje se odnose na evaluaciju i odabir projekata za finansiranje jasno definisana, transparentna i u skladu sa pravilima koja važe na nivou EU. Na otvoreni poziv mogu se prijaviti dobitnici granta u okviru sertifikovanog programa “Kolaborativni grantovi za inovacije” nakasnije dvije godine nakon završetka projekta koji je finansiran u okviru pomenutog programa. U decembru 2024. godine podnešena je prva prijava projekta iz Crne Gore za Plug-in šemu od jedne crnogorske kompanije kojoj je dodijeljen kolaborativni grant u 2022. godini. Ova prijava je trenutno u procesu evaluacije i uspješno je prošla prvi krug.

Izvršna direktorica Fonda za inovacije, Bojana Femić Radosavović, kao potpredsjednica Odbora za inovacije, konkurentnost i privatno javna partnerstva (CICPPP), predstavljala je Crnu Goru i promovisala rad Fonda u ovom važnom tijelu Ekonomske komisije Ujedinjenih nacija za Evropu (*United Nations Economic Commission for Europe-UNECE*). UNECE kao multilateralna platforma, olakšava ekonomsku integraciju i saradnju među članicama, i doprinosi jačanju efikasnosti UN putem regionalne implementacije rezultata globalnih konferencija i samita UN. Fokusira se na globalne mandate Ujedinjenih nacija u oblasti ekonomije, u saradnji sa drugim globalnim igračima i ključnim poslovnim zajednicama.

Tokom 2024. godine, podrška Svjetske banke i Evropske komisije bila je izuzetno značajna. Kroz projekat “BEST-Public Sector in Montenegro”, eng. “Building an Effective Sustainable and Transformational Public Sector (BEST-Public Sector) in Montenegro”, koji se implementira uz finansijsku podršku EU Reformskog instrumenta, a realizuje ga Svjetska banka, sprovedene su različite aktivnosti tokom godine usmjerene na osnaživanje korisnika programskih linija Fonda kroz edukaciju, mentorstvo i povezivanje naših korisnika podrške i perspektivnih timova sa investitorima. Zahvaljujući podršci i ekspertima Svjetske banke, realizovane su brojne aktivnosti koje su doprinijele jačanju inovativnog ekosistema Crne Gore, pružajući korisnicima Fonda znanja, vještine i resurse potrebne za njihov dalji razvoj i uspjeh.

Predstavници Fonda i dva startapa iz Crne Gore, korisnici grantova Fonda, učestvovali su na *Samitu poslovnih anđela 2024* koji je održan u Sarajevu 30/31. oktobra i predstavlja jedan od najznačajnijih regionalnih događaja na kojim se okupljaju regionalni i svjetski biznis anđeli i investitori u startapove, preduzetnici, startap osnivači i ključni akteri startap ekosistema regiona i Evrope. Ovaj jedinstveni dvodnevni događaj pružio priliku za povezivanje investitora sa osnivačima startapova iz regiona, a centralni događaj samita održan je 31. oktobra kada je organizovan niz predavanja investitora i stručnjaka za startapove iz Evrope i svijeta, radionice za preduzetnike i startap osnivače, kao i predstavljanje 10 startapova u ranoj fazi razvoja iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Srbije, Sjeverne Makedonije, Kosova, Albanije i Crne Gore. Iz Crne Gore predstavljene su dvije starta ideje: ZUNO – Alicorn d.o.o. i „Audio watermarking solution based on deep learning“ - DeepMark d.o.o.

Fond je u protekloj godini intenzivno radio na regionalnoj saradnji i kroz niz događaja omogućio našoj inovativnoj zajednici prenos iskustva i znanja o investiranju u startap preduzetnike. Takođe, radio je i na kreiranju sopstvene mreže kontakata biznis anđela i fondova rizičnog kapitala (Venture capital) čime želimo podstaći i omogućiti izgradnju i pristup alternativnim načinima finansiranja. Uvezivanje sa biznis anđelima je izuzetno značajno jer oni pored investiranja, nude timovima i mentorstvo, ulažu svoje vrijeme i ekspertizu i omogućavaju pristup svojoj mreži i kontaktima, čime pomažu rastu i razvoju biznisa na zdrav i uspješan način.

5. Promotivne i edukativne aktivnosti

Fond za Inovacije Crne Gore aktivno je učestvovao u promociji inovacija i nauke tokom 2024. godine, koristeći raznovrsne događaje i kanale komunikacije kako bi podržao i informisao inovativnu zajednicu.

U skladu sa misijom unapređenja kvaliteta i dostupnosti obrazovanja kroz digitalizaciju i inovativne metode, pokrenut je projekat “EduRobotić”. Cilj ovog projekta je unaprijediti kvalitet i dostupnost obrazovanja za svu djecu, sa posebnim fokusom na digitalizaciju i primjenu inovativnih metoda u nastavi. Projekat “EduRobotić” smatra se značajnim korakom naprijed ka ovom cilju, jer omogućava učenicima prvog i drugog razreda osnovnih škola da, korišćenjem edukativnih robota, razvijaju logičko razmišljanje, kreativno rješavanje problema i stiču specifična znanja.

Realizacija projekta, koji je započeo 2022. godine, uspješno je nastavljena tokom 2024. godine. Tokom pilot faze sprovedene 2023. godine, u četiri osnovne škole u Podgorici formirane su sekcije robotike za učenike drugog razreda. Zbog značajnog interesovanja obrazovnih ustanova, uz podršku donatora, obezbijeđen je kontinuitet projekta i dodatno je nabavljeno 16 edukativnih robota. U februaru 2024. godine organizovana je dodjela novih robota, uz obuku nastavnika za njihovo korišćenje. Obuci je prisustvovalo 32 učiteljice i učitelja iz 16 osnovnih škola uključenih u nastavak projekta. Tokom školske godine, nastavnicima je pružena kontinuirana edukacija i aktivna podrška kako bi se olakšala integracija robota u nastavni proces i kreiralo inspirativno okruženje za učenje.

Logičan nastavak ovog projekta je potpisivanje Protokola o finansijskoj edukaciji u školama putem inovativnih metoda. Protokol su potpisale guvernerka dr Irena Radović, ministarka prosvjete prof. dr Anđela Jakšić-Stojanović i izvršna direktorica Fonda za inovacije dr Bojana Femić-Radosavović. Njime je definisan okvir za projekat pod nazivom “Robotika za najmlađe”, čime je projekat “EduRobotić” proširen na sve osnovne škole u Crnoj Gori.

Aktivnosti u okviru projekta obuhvataju nabavku edukativnih robota za sve osnovne škole, organizaciju edukativnih kampova za nastavno osoblje i sprovođenje liga i takmičenja za učenike. Ciljevi uključuju razvoj finansijske pismenosti od najranijeg uzrasta, unapređenje metoda finansijske edukacije primjenom digitalnih tehnologija i podsticanje inovativnih pristupa učenju i usvajanju digitalnih vještina.

Smatra se da ovaj projekat, kroz spoj tehnologije i obrazovanja, može imati transformativni uticaj na društvo u cjelini.

Učešće Fonda za inovacije Crne Gore na Danima nauke i inovacija 2024. godine obilježeno je nizom aktivnosti usmjerenih na podršku istraživačima, preduzetnicima i inovativnim timovima. Poseban naglasak stavljen je na jačanju saradnje između naučne zajednice i poslovnog sektora. Organizovanjem radionica i događaja nastojao se dodatno osnažiti inovacioni ekosistem Crne Gore.

Tokom Dana nauke, koji su održani od 23. do 27. septembra, realizovane su raznovrsne radionice i sesije koje su omogućile umrežavanje, razmjenu znanja i razvoj saradnje među učesnicima. Fokus aktivnosti bio je na povezivanju inovativne zajednice sa poslovnim sektorom, što je prepoznato kao ključ za razvoj i implementaciju inovacija, ali i za dugoročni ekonomski i društveni napredak.

Jedna od aktivnosti bila je sesija „Matchmaking“, gdje su učesnicima kroz individualne razgovore predstavljene mogućnosti podrške koje Fond nudi. Tokom ovih razgovora, učesnicima je omogućeno da saznaju više o procedurama apliciranja i implementaciji projekata, te da razviju konkretnije planove za realizaciju svojih ideja. Ovaj format omogućio je preduzetnicima i inovatorima da dobiju odgovore na svoja pitanja i povežu se sa stručnjacima.

Tri radionice koje su vodili renomirani međunarodni stručnjaci posebno su se izdvojile po kvalitetu sadržaja i praktičnoj koristi za učesnike. Radionica pod nazivom „Šta je potrebno da se prikupi novac?“

obuhvatila je teme poput prikupljanja investicija, izgradnje odnosa sa investitorima i strateškog planiranja za dalji rast. Učesnicima su predstavljeni ključni koraci za pozicioniranje na tržištu i osiguravanje podrške za projekte. Predavanje „Rizik i nagrada: Podsticanje rasta kroz ulaganje u startapove“ omogućilo je učesnicima da steknu uvid u važnost ulaganja u startapove i njihovu ulogu u dugoročnom razvoju. U istoj oblasti, predavanje „Univerzitet i industrija kao hub za preduzetništvo i inovacije“ istaklo je značaj istraživanja za komercijalizaciju i razvoj startapova.

Posebna pažnja posvećena je edukaciji najmlađih kroz radionicu „EduRobotić – Ogledni čas“. Djeca iz osnovnih škola imala su priliku da kroz igru i programiranje robota usvajaju osnovna finansijska znanja i razvijaju digitalne vještine. Radionica je organizovana s ciljem približavanja osnovnih pojmova štednje, zarade i trošenja na kreativan i interaktivan način.

Dani nauke završeni su konferencijom „Sinergija za inovacije“, na kojoj su predstavljeni zajednički projekti Naučno-tehnološkog parka Crne Gore, Inovaciono-preduzetničkog centra Tehnopolis i Fonda za inovacije. Tokom konferencije istaknuta je važnost saradnje za ubrzanje tehnološkog razvoja Crne Gore i jačanje inovacionog ekosistema.

Prepoznato je da ovakvi događaji igraju ključnu ulogu u povezivanju inovativne zajednice sa poslovnim sektorom, otvarajući nove mogućnosti za razvoj i saradnju. Aktivnosti sprovedene tokom Dana nauke i inovacija 2024. godine poslužile su kao primjer kako sinergija znanja, istraživanja i tehnologije može doprinijeti opštem napretku društva.

U ovoj godini imali smo podršku Svjetske banke kroz projekat “BEST-Public Sector in Montenegro”, koji realizuje Svjetska banka uz podršku Evropske komisije i Delegacije EU u Crnoj Gori. Sprovedene su kontinuirane aktivnosti tokom 2024. godine usmjerene na osnaživanje korisnika programskih linija Fonda kroz edukaciju, mentorstvo i povezivanje sa investitorima.

Krajem februara, u okviru ovog projekta, organizovana je edukativna radionica na kojoj su renomirani mentori, uključujući Miloša Čitakovića, osnivača kompanije Evermed, Vuka Guberinića, osnivača kompanije Car:go, i Vladetu Marjanovića, stručnjaka sa iskustvom iz kompanije Cisco Systems, prenijeli svoje znanje učesnicima. Pokrivene su ključne teme poput prikupljanja investicija, “Go to Market” strategije i globalnih poslovnih pravila, a učesnicima su kroz individualne konsultacije pruženi personalizovani savjeti za unapređenje njihovih strategija i planova.

Saradnja sa Svjetskom bankom nastavljena je u maju kroz organizaciju online radionice “Plan your Pitch”, koju je vodila Helen Vasilevski, renomirani strateški savjetnik. Ova radionica omogućila je učesnicima da unaprijede vještine prezentovanja svojih ideja pred investitorima, fokusirajući se na izradu uvjerljivih i jasnih pitch prezentacija prilagođenih privatnim investitorima i javnim fondovima.

U maju je organizovan Demo dan, jedan od najvažnijih događaja u godini, tokom kojeg je deset inovativnih kompanija, korisnika programskih linija Fonda, predstavilo svoje ideje pred investitorima i poslovnim anđelima. Ovo je omogućilo kompanijama da steknu povratne informacije, uspostave kontakte sa ključnim akterima i otvore nove mogućnosti za finansiranje i razvoj.

U decembru je, takođe u sklopu ovog projekta, organizovan dvodnevni mentoring događaj u Naučno-tehnološkom parku u Podgorici. Tokom prvog dana održane su radionice posvećene poslovnim strategijama, procesu prikupljanja investicija i prezentovanju pred investitorima, dok je drugi dan bio rezervisan za individualne sastanke sa mentorima. Ove personalizovane sesije omogućile su učesnicima da analiziraju izazove svojih projekata i razvijaju konkretne korake za budući uspjeh.

Zahvaljujući podršci Svjetske banke, realizovane aktivnosti značajno su doprinijele jačanju inovativnog ekosistema Crne Gore, pružajući korisnicima Fonda znanja, vještine i resurse potrebne za njihov dalji razvoj i uspjeh.

Povodom obilježavanja Svjetskog dana zaštite intelektualne svojine, Fond za inovacije Crne Gore, u saradnji sa Ministarstvom ekonomskog razvoja Crne Gore, organizovao je događaj pod nazivom “Inovativnost i kreativnost - put ka zajedničkoj budućnosti”. Cilj ovog događaja bio je istaknuti značaj intelektualne svojine u ostvarivanju ciljeva održivog razvoja i promociji održivije budućnosti za sve. Prof. dr Snežana Šćepanović iz Fonda za inovacije i Dragana Ranitović, načelnica Direkcije za intelektualnu svojinu, naglasile su važnost zaštite intelektualne svojine kao temelja za tehnološki napredak i održivi razvoj. U sklopu događaja, predstavnici WIPO-a, Daren Tang i Irina Chicu, obratili su se video porukom, ističući značaj globalne saradnje u zaštiti intelektualne svojine. Takođe, predstavljen je uspješan projekt “Smart Milk”, koji ilustruje put od ideje do patenta, povezujući sve aktere u prehrambenom lancu. Događaj je okupio brojne predstavnike državnih institucija, inovacione i univerzitetske zajednice te građane zainteresovane za ovu temu.

Tokom 2024. godine, značajna pažnja bila je posvećena jačanju institucionalne saradnje kroz potpisivanje memoranduma i sporazuma sa ključnim partnerima. U februaru je formalizovana saradnja između Glavnog grada Podgorice, Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija Crne Gore, Naučno-tehnološkog parka Crne Gore, Inovaciono-preduzetničkog centra Tehnopolis i Fonda za inovacije. Memorandumom su postavljeni temelji za intenziviranje aktivnosti u oblastima nauke, tehnologije, inovacija i razvoja startup ekosistema u Glavnom gradu.

Pored ove inicijative, tokom godine su potpisani i drugi sporazumi, čiji je cilj bio unapređenje inovacione klime, podsticanje saradnje među institucijama i kreiranje novih prilika za razvoj inovativnih projekata.

Kao dodatni alat za informisanje, redovno su organizovane online info sesije pod nazivom “Otvorena vrata”, koje su pratile javne pozive za sve programske linije Fonda. Sesije su održavane svake srijede u trajanju od jednog sata, počevši od 12. juna. “Otvorena vrata” su se pokazala kao efikasan mehanizam za direktnu komunikaciju sa zainteresovanim javnostima, omogućavajući razjašnjavanje nedoumica u vezi sa procedurama javnih poziva i pružanje podrške potencijalnim aplikantima.

Tokom cijele godine, aktivno se učestvovalo na raznim okruglim stolovima, panelima i konferencijama, s ciljem jačanja veza sa relevantnim akterima i širenja svijesti o značaju inovacija. Komunikacija sa različitim javnostima, uključujući internu, poslovnu, medijsku i međunarodnu zajednicu, bila je usmjerena na promociju inovacija i nauke kroz različite događaje i kanale komunikacije.

Gostovanja u televizijskim programima, kao značajan segment promocije, omogućila su redovno predstavljanje projekata i inicijativa Fonda. Pored televizije, ostvarena je saradnja sa online portalima, radio stanicama i štampanim medijima, dok su saopštenja za javnost redovno distribuirana, čime su relevantne informacije bile dostupne široj javnosti.

Posebnu ulogu imala je prisutnost Fonda na društvenim mrežama, gde su aktivnosti, događaji i dostignuća redovno promovisani putem zvaničnog sajta Fonda za inovacije, kao i na platformama Facebook, Instagram i LinkedIn. Ovakva strategija omogućila je široku dostupnost informacija, dok je interakcija sa pratiocima pružala dodatne prilike za dijalog i prikupljanje povratnih informacija.

Sve ukupno, kombinacija prisustva u medijima i online promocije omogućila je Fondu za inovacije Crne Gore da tokom 2024. godine efikasno promoviše inovacije i nauku i doprinosi jačanju inovacionog ekosistema.

6. Finansijski aspekti poslovanja

U skladu sa Planom rada i finansijskim planom za 2024. godinu, Fond za inovacije je raspolagao ukupnim prihodima iz Nacionalnog budžeta za 2024. godinu u iznosu od 3.577.140,02 EUR, raspoređenih na sljedeći način:

- 2.400.000,00 EUR obezbijedeno je preko Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija. Iz ovog budžeta je tokom 2024. godine pokrenuto sedam programskih linija za podršku inovativnoj zajednici, za čiju realizaciju je predviđeno 1.985.000,00 EUR. Dodatno, za potrebe operativnog poslovanja i obavljanje usluga od opšteg ekonomskog interesa, opredijeljeno je 415.000,00 EUR;
- 1.117.140,02 EUR obezbijedeno je preko Ministarstva ekonomskog razvoja kroz Program za podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti u industriji. Ovaj program je iniciran i pokrenut u 2023. godini u okviru međuresorne saradnje tri ministarstva: Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, Ministarstva ekonomskog razvoja i Ministarstva energetike i rudarstva, a u cilju obezbjeđivanja neophodne sinergije između inovacija, industrijske politike i energetske politike sa prioritetima Strategije pametne specijalizacije (S3).

Tokom prethodne godine iz navedenih sredstava, finansirano je sedam programskih linija podrške inovativnoj zajednici, za čiju realizaciju je izdvojeno 1.958.268,60 EUR, od čega je isplaćeno 264.549,93 EUR, a preostali iznos sredstava će biti realizovan tokom 2025. godine.

Za navedene programe, obezbijedena je adekvatna evaluacija (međunarodni eksperti i međunarodna ekspertska komisija), pa su ukupni troškovi evaluacije, računajući i troškove poreza i doprinosa po osnovu istih, iznosili 92.958,16 EUR. Troškovi evaluacije projekta iz programa Energetske efikasnosti isplaćeni su u ukupnom iznosu od 49.028,38 EUR.

Za troškove operativnog poslovanja opredijeljeno je 415.000,00 EUR, realizovani su u iznosu od 402.522,14 EUR odnosno 97%. U junu 2024.godine izvršena je i isplata sredstava (po ugovoru iz 2023.godine) za opremanje kancelarija u prostorijama Naučno tehnološkog parka, u ukupnom iznosu od 17.622,44 EUR. Poslovna godina je završena pozitivnim rezultatom u iznosu od 444,00 EUR. U nastavku slijedi tabelarni pregled troškova Fonda:

R.B.	VRSTA TROŠKOVA	IZNOS
1	Troškovi materijala	2.394,00 €
2	Trošak goriva	866,58 €
3	Troškovi zarada	164.923,40 €
4	Troškovi ugovora o djelu	26.908,88 €
5	Troškovi evaluacije	92.958,16 €
6	Troškovi naknada članovima odbora	25.967,88 €
7	Ostali lični rashodi i naknade	10.798,38 €
8	Troškovi PTT USLUGA	2.771,48 €
9	Troškovi transportnih usluga	4.249,55 €
10	Troškovi održavanja i unapređenja IT softvera	3.528,03 €
11	Troškovi zakupnina	10.362,81 €
12	Troškovi promotivnog materijala	2.968,00 €
13	Troškovi reklame i propagande	11.284,96 €
14	Troškovi ostalih proizvodnih usluga	1.568,16 €
15	Troškovi amortizacije	4.024,83 €
16	Troškovi revizije	5.445,00 €
17	Troškovi ostalih neproizvodnih usluga	13.585,11 €

Tabela 9: Pregled materijalno značajnih troškova Fonda za inovacije

U tabeli u nastavku je prikazan pregled priliva i odliva za program podsticanja energetske efikasnosti u industriji:

R.B.	REALIZACIJA PROGRAMA ENERGETSKA EFIKASNOST	IZNOS
1.	Prilivi iz projekta Energetska efikasnost	2.677.140,02 €
1.1.	Priliv iz Budžeta odobrenog u 2023.godini	1.500.000,00 €
1.2.	Priliv iz Budžeta odobrenog u 2024.godini	1.177.140,02 €
2.	Isplaćeni troškovi	696.329,04 €
2.1.	Troškovi zarada	16.818,73 €
2.2.	Troškovi ugovora o djelu	49.028,38 €
2.3.	Isplaćeni grantovi	630.481,93 €

Tabela 10: Pregled realizacije programa za podsticanje energetske efikasnosti u industriji

Tabela koja slijedi prikazuje realizaciju međunarodnog projekta Innovablue:

R.B.	REALIZACIJA MEĐUNARODNOG PROJEKTA INNOVABLUE	IZNOS
1.	Prilivi u 2024.godini	0 €
2.	Troškovi projekta	16.932,09 €
2.1.	Troškovi zarada	15.144,06 €
2.2.	Troškovi kancelarijskog materijala	53,85 €
2.3.	Troškovi reprezentacije	1.393,70 €
2.4.	Troškovi ugovora o djelu	340,48 €

Tabela 11: Pregled realizacije međunarodnog projekta INNOVABLUE

U tabeli koja je u nastavku je prikazana realizacija međunarodnog projekta Robonet:

R.B.	REALIZACIJA MEĐUNARODNOG PROJEKTA ROBONET	IZNOS
1.	Prilivi u 2024.godini	23.520,00 €
2.	Troškovi projekta	5.157,45 €
2.1.	Troškovi zarada	4.316,11 €
2.2.	Troškovi službenih putovanja	841,34 €

Tabela 12: Pregled realizacije međunarodnog projekta ROBONET

Na osnovu memoranduma i ugovora o poslovno tehničkoj saradnji koju je Fond za inovacije Crne Gore potpisao sa Centralnom bankom Crne Gore i Ministarstvom prosvjete, nauke i inovacija u okviru nacionalnog projekta „Robotika za najmlađe“ u decembru 2024. godine je na račun Fonda za inovacije uplaćeno 30.000,00 EUR od strane Centralne banke Crne Gore, za potrebe realizacije navedenog projekta. Prema navedenom ugovoru, Fond je svim osnovnim školama u Crnoj Gori bio u obavezi da uplati iznos od po 175,00 EUR za kupovinu robota. Tokom 2024. godine je isplaćeno 22.225,00 EUR, a preostala sredstva su isplaćena školama u januaru 2025. godine.

U skladu sa Statutom Fonda, član 12 Društvo je u obavezi da u prvih pet godina poslovanja organizuje nezavisnu reviziju poslovanja Društva svake dvije godine. S tim u vezi, angažovana je međunarodna Revizorska kuća Crowe Mne. Tokom 2024. godine završena je revizija finansijskih izvještaja iz 2023. godine. Prema mišljenju navedene Revizorske kuće, priloženi finansijski iskazi istinito i objektivno prikazuju finansijske pozicije Fonda za inovacije na dan 31.12.2023. godine

Kada je riječ o izvorima finansiranja Fonda za inovacije Crne Gore, jako važan jeste i program ekonomskog državljanstva kroz investicije. Na osnovu Odluke o izmjenama i dopunama “Odluke o kriterijumima, načinu i postupku izbora lica koje može steći crnogorsko državljanstvo, prijemom radi realizacije posebnog programa ulaganja od posebnog značaja za privredu ekonomski interes Crne Gore“, koju je Vlada Crne Gore usvojila 30.decembra 2021. godine, svaki aplikant bio je u obavezi da, između ostalog, položi 100.000,00 EUR na escrow račun za razvoj inovacionog ekosistema u Crnoj Gori. Prema jasno definisanim pravilima, tek nakon odobrenja državljanstva aplikantu, sredstva su prebacivana na žiro-račun Fonda. Zaključno sa 31. decembrom 2024. godine, na žiro-račun Fonda, specijalno otvoren za ove namjene kod Hipotekarne banke, deponovano je ukupno 30.800.000,00 EUR.

Važno je napomenuti da Fond ne može samostalno donijeti odluku na koji način će koristiti ta sredstva, već je u obavezi da predloži Osnivaču, tj. Vladi kako bi bilo najbolje usmjeriti sredstva akumulirana na ovaj način.

U prilogu finansijskog dijela izvještaja o radu dostavljamo:

- Iskaz o ukupnom rezultatu / bilans uspjeha
- Iskaz o finansijskoj poziciji / bilans stanja

Finansijski aspekti

Matični broj 03382052	Šifra djelatnosti 6499
Popunjiva Milena Stanisic	

Naziv: Fond za inovacije Crne Gore d.o.o.
Sjedište: Podgorica

ISKAZ O REZULTATU /BILANS USPJEHA/
u periodu od 01.01.2024. do 31.12.2024 godine

-u EUR-

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena broj	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
60 i 61	1. Prihodi od prodaje - neto prihod	201			
630 i 631	2. Promjena vrijednosti zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje	202			
62	3. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	203			
	4. Ostali prihodi iz poslovanja (205 do 207)	204		2,874,199	1,193,396
64 i 65	a) Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	205		2,874,199	1,193,396
67, 691 i 692	b) Ostali prihodi iz poslovanja	206			
68, sem 683 i 685	c) Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine	207			
	5. Troškovi poslovanja (209+210)	208		2,463,946	889,693
50 i 51	a) Nabavna vrijednost prodate robe i troškovi materijala	209		3,314	4,163
53 i 55	b) Ostali troškovi poslovanja (amortizacija, rezervisanja i ostali poslovni rashodi)	210		2,456,607	885,119
54	Trošak amortizacije	210a		4,025	411
	6. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi (212+213)	211		408,046	303,359
52 (dio)	a) Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi	212		330,200	236,515
	b) Troškovi poreza i doprinosa (214 do 216)	213		77,846	66,844
52 (dio)	1/ Troškovi poreza	214		32,311	21,890
52 (dio)	2/ Troškovi doprinosa za penzije	215		37,933	39,048
52 (dio)	3/ Troškovi doprinosa	216		7,601	5,906
	7. Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine (osim finansijske) (218+219)	217		0	0
580, 581, 582, 589 (dio)	a) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja stalne imovine (osim finansijske)	218			
584, 589 (dio)	b) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja obrtno imovine (osim finansijske)	219			
57, 591 i 592	8. Ostali rashodi iz poslovanja	220		1,763	344
	I. Poslovni rezultat (201+202+203+204-208-211-217-220)	221		444	0
	9. Prihodi po osnovu učešća u kapitalu (223 do 225)	222		0	0
660 (dio)	a) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	223			
661 (dio)	b) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu ostalih povezanih pravnih lica	224			
669 (dio)	c) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu nepovezanih pravnih lica	225			
	10. Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova (kamate, kursne razlike i efekti ugovorene zaštite) (227 do 229)	226		0	0

660 (dio)	a) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od matičnog i zavisnih pravnih lica	227		0	0
661 (dio)	b) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od ostalih povezanih pravnih lica	228			
662 (dio), 663 (dio), 664 (dio), 669 (dio)	c) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od nepovezanih pravnih lica	229			
	11. Ostali prihodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite (231 do 233)	230		0	0
660 (dio)	a) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica	231			
661 (dio)	b) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od ostalih povezanih pravnih lica	232			
662 (dio), 663 (dio), 664 (dio), 669 (dio)	c) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od nepovezanih pravnih lica	233			
	12. Vrijednosno usklađivanje kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine (235-236)	234		0	0
683, 685	a) Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine	235			
583, 585	b) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine	236			
	13. Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite (238 do 240)	237		0	0
560	a) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	238			
561	b) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa drugim povezanim licima	239			
562, 563, 564, 569	c) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa nepovezanim licima	240			
	II. Finansijski rezultat (222+226+230+234-237)	241		0	0
	III. Rezultat iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (221+241)	242		444	0
690 – 590	IV. Neto rezultat poslovanja koje je obustavljeno	243			
	V. Rezultat prije oporezivanja (242+243)	244		444	0
	14. Poreski rashod perioda (246+247)	245		0	0
721	1. Tekući porez na dobit	246			
722	2. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda	247			
	15. Dobitak ili gubitak nakon oporezivanja (244-245)	248		444	0
	VI. BRUTO REZULTAT DRUGIH STAVKI REZULTATA /POVEZANIH SA KAPITALOM/ (250 do 257)	249		0	0

330	1. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina, postrojenja, opreme, nematerijalnih ulaganja i bioloških sredstava	250			
331	2. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu preračuna finansijskih izvještaja inostranog poslovanja	251			
332	3. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu ulaganja u vlasničke instrumente kapitala	252			
333	4. Promjene aktuarskih dobitaka i gubitaka po osnovu planova definisanih naknada aktuarskih dobitaka (ili gubitaka) u vezi sa definisanim planovima penzionih naknada	253			
334	5. Promjene učešća u ostalom sveobuhvatnom rezultatu pridruženog društva	254			
335	6. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu instrumenata zaštite neto ulaganja u inostrano poslovanje	255			
336	7. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu hedžinga tokova gotovine	256			
337	8. Ostale promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka	257			
	VII. ODLOŽENI PORESKI RASHODI ILI PRIHODI PERIODA U VEZI SA DRUGIM STAVKAMA REZULTATA /POVEZANIM SA KAPITALOM/	258			
	VIII. NETO REZULTAT DRUGIH STAVKI REZULTATA /POVEZANIH SA KAPITALOM/ (249-258)	259		0	0
	IX. NETO SVEOBUH VATNI REZULTAT (248-259)	260		444	0
	X. ZARADA PO AKCIJI	261			
	1. Osnovna zarada po akciji	262			
	2. Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	263			
	XI. NETO REZULTAT KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRAVNOG LICA	264			
	XII. NETO REZULTAT KOJI PRIPADA UČEŠĆIMA KOJI NE OBEZBEĐUJU KONTROLU	265			

Obrazac usklađen sa članom 4. Zakona o računovodstvu („Sl. list CG“ broj 052/16) i DIREKTIVOM 2013/34/EU EUROPSKOG PARLAMENTA I

U Podgorici

Lice odgovorno za sastavljanje

finansijskog iskaza

Odgovorno lice

Dana 31.12.2024

Marko Stanić

Bijana Terzić Petrović

Popunjiva pravno lice Fond za inovacije Crne Gore d.o.o.	
Matični broj 03382052	Šifra djelatnosti 6499
Popunjiva Milena Stanisic	
Naziv: Fond za inovacije Crne Gore d.o.o.	
Sjedište: Podgorica	
PODGORICA	

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI /BILANS STANJA/
na dan 31.12.2024. godine

-u EUR-

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena broj	Iznosi		
				Tekuća godina	Prethodna godina	
					Krajnje stanje 31.12.2023. g.	Početno stanje __ 20 __ g.
1	2	3	4	5	6	7
	AKTIVA					
00	A. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	001				
	B. STALNA IMOVINA (003+008+016)	002		23,638	2,462	0
01	I. NEMATERIJALNA ULAGANJA (004 do 007)	003		0	0	0
010	1. Ulaganja u razvoj	004				
011 i 014	2. Koncesije, patenti, licence i slična prava i ostala nematerijalna ulaganja	005		0		
012	3. Goodwill	006				
016 i 015	4. Avansi za nematerijalna ulaganja i nematerijalna ulaganja u pripremi	007				
	II. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (009+010+011+015)	008		23,638	2,462	0
020 i 022	1. Zemljište i objekti	009				
023, 027 (dio)	2. Postrojenja i oprema	010		23,638	2,462	
	3. Ostala ugrađena oprema, alati i oprema (012+013+014)	011		0	0	0
024	3.1. Investicione nekretnine	012				
021 i 025	3.2. Biološka sredstva	013				
026 i 029	3.3. Ostala nepomenuta materijalna stalna sredstva	014				
028 i 027	4. Avansi za nekretnine, postrojenja, opremu i biološka sredstva i nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva u pripremi	015				
	III. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA (017 do 023)	016		0	0	0
030, 039(dio)	1. Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	017				
033(dio), 039(dio)	2. Dugoročni krediti matičnom i zavisnim pravnim licima	018				
031(dio), 032(dio), 039(dio)	3. Učešća u kapitalu kod pravnih lica (sem zavisnih pravnih lica)	019				
033(dio), 039(dio)	4. Dugoročni krediti pravnim licima kod kojih postoji učešće u kapitalu (sem zavisnih pravnih lica)	020				
031(dio), 032(dio)	5. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	021				
032(dio), 034, 035, 036, 039(dio)	6. Dugoročna finansijska ulaganja (dati krediti i hartije od vrednosti)	022				
038, 039(dio)	7. Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja	023				
288	C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	024				
	D. OBRтна SREDSTVA (026+031+039+043+044)	025		36,026,670	21,391,102	0
	I. ZALIHE (027 do 030)	026		7,614	1,034	0
10	1. Zalihe materijala (materijal za izradu, rezervni delovi, sitan inventar i auto gume)	027		7,614	0	
11	2. Nedovršena proizvodnja	028				
12 i 13	3. Gotovi proizvodi i roba	029				
15	4. Dati avansi	030			1,034	
	II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA (032 do 035)	031		0	0	0
202, 203, 209(dio)	1. Potraživanja od kupaca	032				
200, 209(dio)	2. Potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica	033				
201, 209(dio)	3. Potraživanja od ostalih povezanih lica	034				
	4. Ostala potraživanja (036+037+038)	035		0	0	0
223	4.1. Potraživanja za više plaćen porez na dobit	036				
27	4.2. Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost	037				
21, 22, osim 223	4.3. Ostala nepomenuta potraživanja	038				
	III. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (040 do 042)	039		0	0	0
236(dio)	1. Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica namenjeno trgovanju	040				
237	2. Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udeli	041				
23 osim 236(dio) i osim 237	3. Ostali kratkoročni finansijski plasmani	042				
24	IV. GOTOVINA NA RAČUNIMA I U BLAGAJNI	043		36,019,056	21,390,068	
04	V. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	044				

28 osim 288	E. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	045				
	F. UKUPNA AKTIVA (001+002+024+025+045)	046		36,050,308	21,393,564	0
	PASIVA					
	A. KAPITAL (102+103+104+105+111+116)	101		80,405	79,961	0
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102		100,000	100,000	
31	II. NEUPLAĆENI UPIŠANI KAPITAL	103				
320	III. EMISIONA PREMIJA	104				
	IV. REZERVE (106+107+108+109-110)	105		0	0	0
321	1. Zakonske rezerve	106				
322(dio)	2. Statutarne rezerve	107				
322(dio)	3. Druge rezerve	108				
330 i potr. saldo rač. 331, 332, 333, 334, 335 i 336	4. Pozitivne revalorizacije rezerve i nerealizovani dobitci po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	109				
dugov. saldo rač. 331, 332, 333, 334, 335 i 336	5. Negativne revalorizacije rezerve i nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	110				
	VI. NERASPOREDJENI DOBITAK ILI GUBITAK (112+113-114-115)	111		-19,595	-20,039	0
340	1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	112		-20,039		
341	2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	113		444		
350	3. Gubitak ranijih godina	114			20,039	
351	4. Gubitak tekuće godine	115				
	VIII. UČEŠĆE KOJE NE OBEZBEĐUJE KONTROLU	116				
	B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (118+122)	117		0	0	0
	I. DUGOROČNA REZERVISANJA (119 do 121)	118		0	0	0
404(dio)	1. Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	119				
400(dio)	2. Rezervisanja za troškove u garantnom roku	120				
40, sem 400 i 404	3. Ostala dugoročna rezervisanja	121				
41	II. DUGOROČNE OBAVEZE (123+124)	122		0	0	0
414, 415	1. Dugoročni krediti	123				
41 bez 414, 415	2. Ostale dugoročne obaveze	124				
498	C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	125				
495(dio)	D. DUGOROČNI ODLOŽENI PRIHODI I PRIMIJENE DONACIJE	126			21,313,543	
	E. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE (128+129)	127		33,282,738	60	0
467	I KRATKOROČNA REZERVISANJA	128				
	II KRATKOROČNE OBAVEZE 130 do 137)	129		33,282,738	60	0
422(dio), 423(dio), 424(dio), 425(dio), 426 i 429(dio)	1. Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu kreditne institucije	130				
422(dio), 423(dio), 424(dio), 425(dio) i 429(dio)	2. Obaveze po osnovu kredita od kreditnih institucija	131				
430	3. Primljeni avansi, depoziti i kaucije	132				
433 i 434	4. Obaveze prema dobavljačima	133		307	302	
439(dio)	5. Obaveze po menicama	134				
420 i 431	6. Obaveze prema matičnom i zavisnim pravnim licima	135				
421 i 432	7. Obaveze prema ostalim povezanim licima	136				
	8. Ostale obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze (138 do 142)	137		33,282,431	-242	0
439(dio)	8.1. Ostale obaveze iz poslovanja	138				
45 i 46	8.2. Ostale kratkoročne obaveze	139		33,282,704	-333	
47,48 osim 481	8.3. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	140		-273	91	
481	8.4. Obaveze po osnovu poreza na dobit	141		0		
427	8.5. Obaveze po osnovu sredstava namjenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje je obustavljeno	142				
490, 491, 494, 495(dio), 496, 497 i 499	F. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	143		2,687,165		
	G. UKUPNA PASIVA (101+117+125+126+127+143)	144		36,050,308	21,393,564	0

Obrazac usklađen sa članom 4. Zakona o računovodstvu („Sl. list CG“ broj 052/16) i DIREKTIVOM 2013/34/EU EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

U Podgorici

Dana 31.12.2024
godine

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskog
iskaza

Anteo Stanišić

Odgovorno lice

Dragana Ferić Roberson

...**IDEJE** SE
ISPLATE!**...**

GODIŠNJI PLAN RADA I FINANSIJSKI PLAN ZA 2025. GODINU

Februar 2025.

Sadržaj:

1. UVOD	3
2. OPŠTE INFORMACIJE O FONDU ZA INOVACIJE CRNE GORE	3
3. POLAZNE OSNOVE ZA PLAN RADA ZA 2025. GODINU	5
4. PROGRAMSKE LINIJE PODRŠKE FONDA U 2025. GODINI	8
4.1. Programska linija za jačanje inovativnosti mikro, malih i srednjih preduzeća	8
4.2. Programska linija za provjeru inovativnog koncepta	8
4.3. Programska linija podrške ranoj fazi razvoja startapova	9
4.4. Programska linija inovacionih vaučera	9
4.5. Programska linija za podsticanje inovacione kulture	9
4.6. Programska linija za realizaciju edukativnih programa u oblastima pametne specijalizacije Crne Gore	10
5. MEĐUNARODNA SARADNJA TOKOM 2025. GODINE	11
5.1. Saradnja sa međunarodnim institucijama	11
5.2. Učešće Fonda u različitim međunarodnim i EU programima i projektima	12
6. PROMOTIVNE I EDUKATIVNE AKTIVNOSTI U 2025. GODINI	14
7. FINANSIJSKI PLAN ZA 2025. GODINU	15

1. UVOD

Godišnji plan rada Fonda za inovacije Crne Gore definiše ključne aktivnosti i prioritete Fonda za 2025. godinu. Kroz različite programe i inicijative, Fond stvara mogućnosti za rast i razvoj inovativnih ideja, podstiče preduzetništvo i doprinosi unapređenju ekonomskog okruženja i povećanju konkurentnosti crnogorske privrede.

Fond za inovacije je za svoje tri godine postojanja postigao relevantne rezultate. Od septembra, 2021. godine, Fond je, uz podršku međunarodnih eksperata uspješno sproveo 10 programa podrške usmjerenih ka svim akterima inovacionog ekosistema. Svi projekti su prošli međunarodnu, stručnu i nezavisnu evaluaciju od strane preko 180 evaluatora. Od ukupno 556 prijava, 155 korisnika je dobilo grant. Pored toga, Fond je radio i na osnaživanju međunarodne saradnje. O tome svjedoči činjenica da je program “Kolaborativni grantovi za inovacije” akreditovan od strane Evropskog savjeta za inovacije (EIC), za implementaciju Plug-in šeme, što omogućava korisnicima Fondovog programa lakše finansiranje iz EU sredstava.

Zahvaljujući dosadašnjem iskustvu i rezultatima u protekle tri godine, Fond je pažljivo pratio i osluškivao potrebe zajednice. Kroz prepoznavanje stvarnih potreba tržišta, postavljeni su i temelji plana za 2025. godinu. Ovaj plan rada definiše okvir aktivnosti koje Fond planira realizovati, uključujući programske linije podrške inovacijama, kao i izvore finansiranja. U skladu sa Statutom Fonda, plan rada odobrava Vlada Crne Gore, čime se obezbjeđuje transparentnost i usklađenost sa nacionalnim strateškim smjernicama kao i doprinos ostvarivanju ciljeva državne inovacione politike i izgradnji održivog inovacionog ekosistema u Crnoj Gori.

2. OPŠTE INFORMACIJE O FONDU ZA INOVACIJE CRNE GORE

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 11. juna 2021. godine donijela Odluku o osnivanju Društva sa ograničenom odgovornošću *Fond za inovacije Crne Gore* („Službeni list CG“, broj 64/21). Fond je osnovan kao društvo sa ograničenom odgovornošću sa sjedištem u Podgorici, a na osnovu Zakona o inovacionoj djelatnosti („Službeni list CG“, broj 82/20). Primarna djelatnost Fonda je implementacija mjera i programa inovacione politike namijenjene malom i srednjem preduzetništvu, kao i transfer tehnologija sa javnih naučno-istraživačkih institucija na privredu. Svojim djelovanjem, Fond je prepoznat kao ključno implementaciono tijelo politike inovacija čiji je primarni zadatak sprovođenje inovativnih programa i projekata sa posebnim fokusom na pametnu specijalizaciju.

Nakon osnivanja, Vlada Crne Gore usvojila je i Statut Društva („Službeni list CG“, broj 93/21), kojim se propisuje organizacija, kao i način rada Fonda, te ostala pitanja od značaja za rad Društva. Fond ima status jednočlanog društva, čiji je osnivač Vlada Crne Gore sa udjelom kapitala od 100%. Osnovan je na neodređeno vrijeme, a vrši ovlašćenja u okviru djelatnosti propisane zakonom kojim se uređuje inovaciona djelatnost. Organi upravljanja Fonda su: Odbor direktora i Izvršni direktor.

Osnovnom djelatnošću Fonda za inovacije smatra se sprovođenje inovacione politike obezbjeđivanjem i usmjeravanjem finansijskih sredstava iz nacionalnih, međunarodnih i drugih izvora ka razvoju inovativnog preduzetništva i podsticanju saradnje između naučnog i privrednog sektora. Pored osnovne, Fond obavlja i druge djelatnosti:

- Sprovođenje projekata i programa iz domena strategije pametne specijalizacije, u skladu sa odlukama Savjeta za inovacije i pametnu specijalizaciju;
- Pružanje tehničke podrške Savjetu
- Utvrđivanje instrumenata podrške i načina korišćenja sredstava Društva;
- Promocija i privlačenje investicija u inovativnoj privredi;
- Ostvarivanje saradnje sa međunarodnim institucijama i organizacijama, organima državne uprave,

odnosno lokalne samouprave, finansijskim institucijama i subjektima iz oblasti nauke, inovacija, obrazovanja i privrede, za potrebe finansiranja inovacione djelatnosti i sprovođenja inovacione politike;

- Podsticanje transfera tehnologija i istraživanja, razvoja i inovacija u privatnom i javnom sektoru;
- Podsticanje poslovne saradnje između preduzeća iz Crne Gore i preduzeća iz inostranstva, kroz aktivnosti istraživanja, razvoja i inovacija, tehnološkog transfera i komercijalizacije rezultata istraživanja;
- Podsticanje javno-privatnih ulaganja koja omogućavaju osnivanje fondova rizičnog kapitala u svrhu razvoja inovativnog preduzetništva;
- Učestvovanje u međunarodnim projektima i programima namijenjenim istraživanju, razvoju i inovacijama;
- Tehnička i savjetodavna pomoć organima državne uprave u okviru programa nacionalne, međunarodne i međuregionalne saradnje, usmjerenih na razvoj inovativnog preduzetništva i transfera tehnologija;
- Nadzor i praćenje realizacije programa i projekata u nadležnosti Društva.

Fond za inovacije Crne Gore je registrovan u Centralnom registru privrednih subjekata (CRPS) 14. septembra 2021. godine, kao društvo sa ograničenom odgovornošću, a na osnovu člana 272 Zakona o privrednim društvima („Službeni list CG“, broj 65/20).

Fond je specijalizovana institucija koja okuplja lokalne i međunarodne stručnjake za istraživanje i razvoj, transfer tehnologije, EU finansiranje, finansijsko upravljanje, evaluaciju projekata i praćenje potreba za sprovođenje Vladinih programa koji vode ka većim tehnološkim kapacitetima crnogorskih preduzeća, te podsticanju transfera tehnologije i komercijalizaciji inovacija. Za tri godine postojanja Fonda, širok opseg različitih programskih linija već daje rezultate u vidu efikasnije saradnje između akademske zajednice i privatnog sektora i poboljšanju inovacija u privatnom sektoru.

Uvođenjem novog programskog okvira koji trenutno sadrži deset različitih programa podrške i značajno je diversifikovaniji i kompleksniji u odnosu na početak rada Fonda, uvođenjem GBER-a (*General Block Exemption Regulation*) u programe Fonda, Pravilnika o nabavkama za korisnike programa Fonda koji nisu u obavezi da primjenjuju Zakon o javnim nabavkama, javlja se potreba za jasnijim definisanjem opisa poslova, preuzimanje nadležnosti za procese na nivou srednjeg menadžmenta i veće samostalnosti i odgovornosti srednjeg menadžmenta u utvrđivanju ciljeva i zadataka, pa je za 2025. godinu planirano povećanje broja i promjena strukture zaposlenih. Dodatnim zapošljavanjem, broj zaposlenih premašiće deset (10), te po Zakonu o radu („Službeni list CG“, broj 074/19,008/21,059/21,068/21,145/21, član 19. tačka 1) obavezno je donošenje Akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. Na osnovu člana 16. Statuta Društva, Izvršni direktor donosi pomenuti akt.

Vlada Crne Gore je, na sjednici održanoj 26. jula 2024. godine, dala suglasnost Fondu za korišćenje prostora u okviru Naučno-tehnološkog parka Crne Gore (NTP). Korišćenje kancelarija je omogućilo bližu i bolju saradnju ovih institucija i dalo priliku, kako korisnicima usluga Fonda, tako i NTP-a, da na jednoj fizičkoj lokaciji dobiju svu potrebnu podršku koju država nudi za razvoj inovativnih ideja.

3. POLAZNE OSNOVE ZA PLAN RADA ZA 2025. GODINU

Prema Statutu, Fond za inovacije donosi godišnji Plan rada i finansijski plan, koji odobrava Vlada Crne Gore kao osnivač Fonda. Kroz ovaj plan, definiše se okvir aktivnosti, preciziraju se programske linije koje Fond sprovodi i navode se izvori finansiranja.

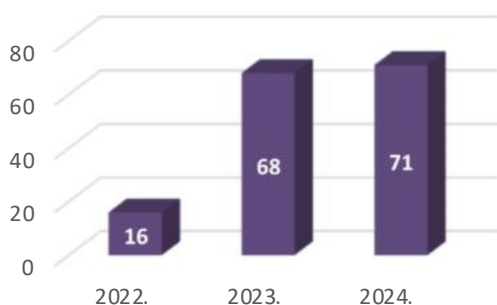
Fond dobijena sredstva dodjeljuje subjektima inovacione djelatnosti u skladu sa zakonom i po unaprijed utvrđenim procedurama, isključivo u cilju jačanja kapaciteta, podsticanja i pružanja podrške razvoju inovacione djelatnosti. Svoje akte i procedure usaglašava sa javnim politikama i strategijama, u direktnoj saradnji i komunikaciji sa Ministarstvom prosvjete, nauke i inovacija, kao nadležnim ministarstvom.

Sredstva za rad Fonda su, u skladu sa Zakonom o inovacionoj djelatnosti (član 39), obezbijeđena iz budžeta Crne Gore, nacionalnih i međunarodnih programa, projekata i fondova, prihoda od donacija, legata i sponzorstava, prodaje udjela ili akcija iz dobiti privrednih društava u kojima Fond ima akcije ili udio, itd.

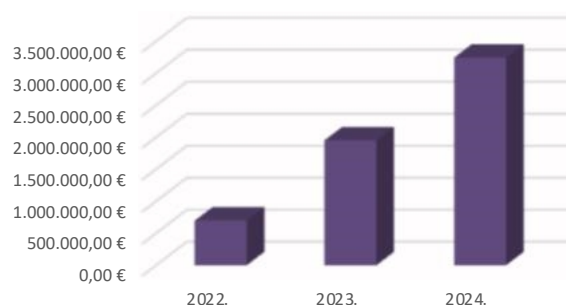
Fond je u prve tri godine poslovanja ispunio sve zacrtane ciljeve, što je prikazano kroz izvještaje o radu za 2022, 2023. i 2024. godinu. Tokom prethodne tri godine, kreirano je 10 programa podrške koji podržavaju razvoj inovativnih ideja od samog početka do komercijalizacije i namijenjeni su svim akterima inovacionog ekosistema. Za ove programe je raspisano 17 javnih poziva. Od ukupno 556 podnešenih prijava za grantove tokom protekle tri godine, ukupno je odobreno 155 projekata za koje je izdvojeno blizu 6 miliona eura, sa pojedinačnom podrškom po projektu do 200.000,00 eura. Svi programi Fonda imaju za cilj podsticanje inovativnosti crnogorske privrede i doprinos ekonomskom razvoju i konkurentnosti Crne Gore.

Kada su podaci u pitanju, Fond je u 2022. godini za odobrenih 16 projekata izdvojio blizu 700.000 eura (699.776,31 EUR), dok je tokom 2023. godine odobreno 68 projekata za čiju podršku je Fond obezbijedio skoro 2 miliona eura (1.953.290,00 EUR). Tokom 2024. godine odobren je 71 projekat i izdvojeno je više od 3,2 miliona eura (3.245.852,45 EUR)

Broj ugovorenih projekata po godinama

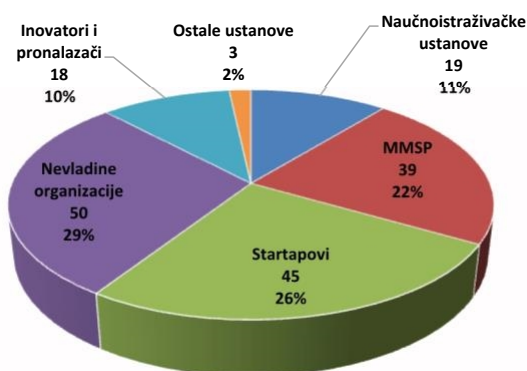

Iznos ugovorenih sredstava po godinama

Kada govorimo o dosadašnjoj strukturi korisnika granta, najviše ih je iz privrednog sektora (55%). Tokom trogodišnjeg perioda podrške Fonda, blizu 5,2 M eura je opredijeljeno za 86 grantova mikro malim i srednjim preduzećima, od čega 2,25 M eura za podršku razvoju startup preduzeća. Naučnoistraživačke ustanove su direktni korisnici 19 grantova u vrijednosti od 356.000 eura, a učestvuju i kao partneri u kolaborativnim grantovima koje realizuju MMSP, dok NVO udruženja, ostale ustanove, inovatori i pronalazači implementiraju 50 projekata ukupne vrijednosti preko 250.000 eura.

Struktura korisnika granta

Fond će u 2025. godini svoje primarne aktivnosti usmjeriti na sprovođenje već uspostavljenih programa podrške u prethodnom periodu. Pored efikasnog sprovođenja programskih šema finansiranja, jedan važan segment aktivnosti odnosi se na intenziviranje međunarodne i regionalne saradnje i učestvovanje u međunarodnim inicijativama i projektima.

Vremenski rok i dinamika objavljivanja Javnih poziva za programe podrške okvirno su definisani na sljedeći način:

PROGRAMSKA LINIJA	PLANIRANO RASPISIVANJE JAVNOG POZIVA
1. Podrška ranoj fazi razvoja startapova	Mart
2. Inovacioni vaučeri	Mart
3. Podsticanje inovacione kulture	Mart
4. Realizacija edukativnih programa u oblastima pametne specijalizacije	Mart
5. Provjera inovativnog koncepta	April
6. Program za jačanje inovativnosti mikro, malih i srednjih preduzeća	April

Tabela 1: Okvirni plan objavljivanja javnih poziva tokom 2025. godine po mjesecima

Preduslov za realizaciju ovih planiranih aktivnosti jeste da Vlada usvoji *Plan rada* do sredine marta i da sredstva predviđena budžetom za realizaciju ovih aktivnosti budu data Fondu na raspolaganje prije raspisivanja javnih poziva. Ukoliko dođe do nekih vanrednih okolnosti na koje Fond ne može da utiče ili koje ne zavise od Fonda, rokovi, dinamika i način sprovođenja planiranih aktivnosti će se uskladiti sa nastalim okolnostima.

Svih šest navedenih programskih linija finansiraju se iz nacionalnog budžeta preko Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija Crne Gore.

Za sve programe, obezbijeđena je adekvatna evaluacija po uzoru na međunarodno priznate standarde i prakse, primjenjujući principe transparentnosti i objektivnosti (međunarodni eksperti i međunarodna ekspertska komisija). Fond je donio Pravilnik o evaluacionom procesu kojim se propisuje način izbora

evaluatora, Ekspertske komisije, kodeks ponašanja evaluatora i članova komisije, sprječavanje sukoba interesa, procedure za odabir projekata koji se financiraju iz sredstava Fonda, kao i postupak donošenja odluke o financiranju. Odabir evaluatora vrši se u skladu sa Pravilnikom o obliku i sadržaju elektronskog registra evaluatora i upisu u registar, kao i iz drugih dostupnih izvora potencijalnih evaluatora, vodeći računa o kvalifikacijama, vještinama i znanjima potrebnim za evaluaciju projekata kao i ciljevima programa Fonda unutar kojih se evaluiraju prijedlozi projekata.

Evaluacija projektnih prijedloga se može sprovesti u jednom ili dva kruga evaluacije, zavisno od ciljeva programa. U zavisnosti od vrste i ciljeva programa, projekte ocjenjuju međunarodni eksperti i Ekspertska komisija. Izuzetak su prijedlozi projekata do maksimalnog iznosa od 20.000 EUR, koje može ocjenjivati interna ili eksterna Komisija Fonda koju imenuje Izvršni direktor za taj program. Fond je do sada angažovao preko 180 različitih međunarodnih eksperata i evaluatora ocjenu projekata u prethodne dvije godine.

Nakon zaključenja roka javnog poziva, svi prijedlozi projekata koji zadovoljavaju formalne uslove javnog poziva ulaze u postupak evaluacije kako bi se ocijenila usklađenost projektnih prijedloga s evaluacionim kriterijumima važećim za određeni program.

4. PROGRAMSKE LINIJE PODRŠKE FONDA U 2025. GODINI

Fond planira implementirati šest programa podrške iz nacionalnog budžeta predviđenog za tekuću godinu. Svaka od ovih programskih linija osmišljena je sa fokusom na specifične ciljeve koji se žele postići. Uzimajući u obzir različite faze tehnološkog razvoja ideja (TRL faze), programi su usmjereni na pružanje podrške inovacionom ekosistemu u svim fazama razvoja.

Programske linije kojima će Fond podržati inovacionu zajednicu tokom 2025. godine su:

1. Program za jačanje inovativnosti mikro, malih i srednjih preduzeća;
2. Provjera inovativnog koncepta;
3. Podrška ranoj fazi razvoja startapova;
4. Inovacioni vaučeri;
5. Podsticanje inovacione kulture;
6. Realizacija edukativnih programa u oblastima pametne specijalizacije.

4.1. Programska linija za jačanje inovativnosti mikro, malih i srednjih preduzeća

Osnovne karakteristike: Ovaj Program je fokusiran na obezbjeđivanje podrške mikro, malim i srednjim preduzećima (MMSP), uključujući i startap preduzeća u zrelijoj fazi, koja razvijaju inovacije za koje postoji potreba na tržištu. Ovaj program je bio izuzetno uspješan u 2023. godini i jedini je program Fonda kojim se finansiraju ideje u zrelijim fazama razvoja (TRL 5 do TRL 8) i on je prirodan nastavak finansiranja za projekte koji su prošli ranije faze razvoja i čija je implementacija uspješno završena.

Cilj Programa: Povećanje inovativnosti MMSP uvođenjem procesnih inovacija ili stvaranjem novih ili poboljšanih tržišno orijentisanih proizvoda, usluga ili tehnologija. Namjera je da se ulaganjem u predkomercijalne aktivnosti preduzeća podstakne razvoj i poboljšanje proizvoda, usluga i tehnologija koji su novi ili znatno poboljšani u poređenju sa onima koji su već dostupni na tržištu s ciljem komercijalizacije, a koja će doprinijeti povećanju prihoda preduzeća. Takođe, podstiče se i razvoj inovacija procesa odnosno uvođenje novog ili značajno poboljšanog načina obavljanja poslova u poslovnom okruženju s ciljem ubrzanja procesa proizvodnje, povećavanja preciznosti i kvaliteta proizvodnje ili značajnog smanjenja troškova proizvodnje.

Ukupan budžet: 1.200.000 EUR

Trajanje programa: od 12 do 36 mjeseci

4.2. Programska linija za provjeru inovativnog koncepta

Osnovne karakteristike: Programom provjere inovativnog koncepta (*Proof of Concept - PoC*) prepoznaje se potreba za podršku inovacijama od najranijih faza istraživanja, kako bi se pružili dokazi da su novi proces ili tehnologija ostvarljivi i da potencijalno mogu imati komercijalnu primjenu.

Cilj Programa: Glavni cilj Programa je podrška inovacijama u ranoj fazi istraživanja kako bi se osigurao pred-komercijalni kapital za tehničku i komercijalnu provjeru inovativnog koncepta, te jačanje kapaciteta i sposobnosti privatnog sektora i naučno-istraživačkih institucija za istraživanje, razvoj i inovacije. Cilj

je da se kroz podršku za dokaz koncepta utvrdi da li je predložena ideja u vezi sa novim postupkom ili tehnologijom izvodljiva i tržišno orijentisana, ukazujući na taj način na izvodljivost daljih ulaganja u razvoj predloženog koncepta. U sklopu ovog programa finansiraju se projekti koji imaju visok tehnološki rizik, to jeste oni za koje nije poznato može li se predloženo rješenje izraditi i kao takvo funkcionisati. Rezultat PoC-a može biti i pozitivan i negativan, odnosno ovaj program će dati odgovore o isplativosti daljeg ulaganja u razvoj. Uspješni PoC projekti će pružiti ulagačima sigurnost da je proces tehnički izvodljiv i da prototip funkcioniše.

Ukupan budžet: 400.000 EUR

Trajanje projekata: najmanje 4, a najviše 12 mjeseci

4.3. Programska linija podrške ranoj fazi razvoja startupova

Osnovne karakteristike: Program je osmišljen da podrži perspektivne timove koji imaju za cilj da validiraju svoje poslovne ideje potvrđivanjem njihovog predloženog rješenja i demonstriranjem potencijala njihovog novog proizvoda, usluge, procesa ili tehnologije kroz razvoj prvog prototipa ili minimalno održivog proizvoda (MVP).

Cilj Programa je unapređenje startup zajednice u Crnoj Gori kroz podsticanje rasta i razvoja postojećih i stvaranje novih startup preduzeća. Program podržava inovativne startup projekte koji nude rješenja sa razvojnim potencijalom. Kroz ovu finansijsku pomoć omogućava se podrška startupovima da nastave razvoj inovativnih rješenja s visokim potencijalom rasta na tržištu ili inovativnih rješenja koja doprinose rješavanju društvenih izazova u raznim oblastima uključujući i prioritetna područja pametne specijalizacije. Takođe, cilj je i unapređenje poslovanja u vidu jačanja njihovih kapaciteta i konkurentnosti imajući u vidu da ova programska linija podrazumijeva i mentorsku podršku.

Ukupan budžet: 400.000 EUR

Trajanje programa: 6-9 mjeseci

4.4. Program inovacionih vaučera

Osnovne karakteristike: Program inovacionih vaučera je jednostavan, brz i efikasan finansijski podsticaj namijenjen mikro, malim i srednjim preduzećima sa ciljem da se podigne nivo inovativnosti njihovih proizvoda i unaprijedi njihova konkurentnost na tržištu koristeći specijalizovane usluge naučnoistraživačkih ustanova.

Ukupan budžet: 150.000 EUR

Trajanje programa: Planirane aktivnosti se realizuju do 6 mjeseci

4.5. Programska linija za podsticanje inovacione kulture

Osnovne karakteristike: Podrška je usmjerena na aktivno podsticanje inovacione kulture u Crnoj Gori tokom godine u kojoj je objavljen poziv. To se postiže organizacijom događaja i manifestacija usmjerenih ka popularizaciji inovacija i inovativnog preduzetništva. Takođe, programom je moguće sprovoditi aktivnosti za podizanje svijesti o važnosti inovacija za održivi razvoj (koncept pametnih gradova, zelena transformacija, plavi rast itd.). Ova programska linija uključuje i kreiranje takmičenja inovativnih ideja, hakatona, kao i drugih aktivnosti podrške inovacionoj djelatnosti.

Cilj Programa: Cilj ovog programa je uticati na percepciju inovacije kao prilike za kreiranje ili unapređenje poslovanja. Takođe, cilj je doprinijeti prepoznavanju kvalitetnih inovativnih ideja i njihovoj afirmaciji. Kroz ovaj program, žele se razvijati vještine mladih ljudi koje su neophodne u procesu razvoja inovacije. Dodatno, fokus programa je na afirmaciji kreativnosti i inovativnosti u obrazovanju te sticanju poslovnog iskustva.

Ukupan budžet: 100.000 EUR

Trajanje projekta: Korisnici će biti u obavezi sprovesti planirane aktivnosti do 31. marta 2026. godine

4.6. Programska linija za realizaciju edukativnih programa u oblastima pametne specijalizacije Crne Gore

Osnovne karakteristike: Podrška aktivnostima koje se odnose na realizaciju intenzivnih obuka, cjeloživotnog obrazovanja, posebnih programa usavršavanja, te sličnih inicijativa za učenike, studente, mlade istraživače i profesionalce, sa posebnim naglaskom na oblasti pametne specijalizacije Crne Gore.

Cilj Programa: Cilj je privući istaknute profesionalce, naučnike, inovatore i/ili preduzetnike iz zemlje i svijeta da se angažuju, pripreme i organizuju strukturirane programe obuka trajanja do 6 mjeseci, sa ciljem doprinosa unaprjeđenju znanja i vještina mladih ljudi - učenika, studenata, mladih istraživača i profesionalaca. Programi bi trebali obuhvatiti aktuelne i perspektivne naučne i tehnološke oblasti u kojima Crna Gora treba da unaprjeđuje ljudske resurse.

Ukupan budžet: 150.000 Eura

Trajanje programa: Korisnici će biti u obavezi sprovesti planirane aktivnosti do 31. marta 2026. godine.

5. MEĐUNARODNA SARADNJA TOKOM 2025. GODINE

U okviru međunarodne saradnje, aktivnosti Fonda će tokom 2025. godine biti usmjerene na:

- Intenziviranje saradnje sa međunarodnim institucijama i institucijama Evropske unije u cilju sprovođenja inovacione politike, jačanje institucionalnih i administrativnih kapaciteta, kao i kroz razmjenu znanja, iskustava i najboljih praksi;
- Učešće Fonda u različitim međunarodnim i EU projektima i inicijativama;
- Poboljšanje regionalne povezanosti u cilju snaženja inovacionog ekosistema i podrške razvoju startapova.

Evropska komisija zvanično je odobrila Refomsku agendu Crne Gore za Instrument EU za reformu i rast 23. oktobra 2024. godine. Sredstva koja će biti dostupna Crnoj Gori uslovljena su uspješnom implementacijom reformskih mjera definisanih u Reformskoj agendi, odnosno sa njima povezanih koraka koji su neophodni za ispunjenje refomskih mjera. U okviru sektora “Poslovno okruženje i razvoj privatnog sektora”, podsektor “Konkurentnost privatnog sektora”, nalazi se *Reforma 1.2.2. Dalji razvoj ekosistema istraživanja i inovacija za ekonomiju zasnovanu na znanju (u skladu sa Strategijom pametne specijalizacije)*.

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija je nadležno za realizaciju Reforme 1.2.2. u cjelini, a Fond za inovacije Crne Gore predstavlja jednu od ključnih institucija relevantnih za realizaciju ove reformske mjere, kao i za izvještavanje o ispunjenju pojedinačnih indikatora. Cilj ove reforme je da se obezijedi kontinuiran pristup finansiranju kroz jasno diversifikovani programski osnov koji podržava različite faze razvoja inovacija i istraživanja, podrži internacionalno povezivanje aktera crnogorskog ekosistema, te stvori uslove i jača kapacitete za veću i bolju apsorpciju EU sredstava kroz ciljane programe, kao što je Okvirni program EU za istraživanje i inovacije “Horizont Evropa”. Takođe, reformska mjera obuhvata i jačanje uloge inovacionih infrastruktura, koji osim programske, odnosno finansijske, nude i nefinansijsku podršku. U skladu sa Implementacionim planovima za ispunjenje Reformske agende, koraci su razloženi u pojedinačne aktivnosti gdje je za svaku definisana nadležna institucija, izvor finansiranja, rok za ispunjenje, i indikator.

5.1. Saradnja sa međunarodnim institucijama

Tokom 2025. godine poseban značaj biće posvećen intenziviranju saradnje sa Evropskim savjetom za inovacije (EIC) i Evropskim institutom za inovacije i tehnologiju (EIT), kao ključnim akterima u sprovođenju inovacione politike EU.

Evropski savjet za inovacije (EIC) implementira najambiciozniju inovacionu inicijativu koju je Evropa preduzela, sa budžetom od 10 milijardi EUR za period 2021-2027 i Fond je u prethodnom periodu već uspostavio saradnju sa EIC-om u implementaciji najprestižnijeg EIC programa *Accelerator* kroz sertifikovanje nacionalnog programa “Kolaborativni grantovi za inovacije”. Fond je započeo implementaciju Plug-in šeme u oktobru 2023. godine. Na otvoreni poziv EIC Accelerator programa mogu se prijaviti dobitnici Kolaborativnog granta za inovacije, nakasnije dvije godine nakon završetka projekta koji je finansiran od strane Fonda. Krajem 2024. godine uspješno je podnijeta prva prijava za *EIC Accelerator* program jednu aplikaciju a Fond će i u narednom periodu pružati punu podršku zainteresovanim aplikantima prilikom pripreme koncepta projekta za EIC Accelerator program, koja je pozitivno ocijenjena u okviru prve faze koju je sproveo Fond. *EIC Accelerator Plug in* šema nastaviće da se primjenjuje i promoviše i za program “Kolaborativni grantovi za inovacije” koji je Fond objavio u 2024. godini.

Evropski institut za inovacije i tehnologiju (EIT) je institucija EU osnovana sa ciljem da doprinese održivom ekonomskom rastu i globalnoj konkurentnosti EU. Sa budžetom od skoro 3 milijarde EUR za

Strateški inovacioni program 2021 – 2027 planirano je pokretanje 4000 inovativnih proizvoda i usluga na tržištu i podrška za 700 novoosnovanih preduzeća. Od januara 2024. godine Crna Gora je dobila hab (*EIT RIS Hub Montenegro*) koji je dio zajednice Instituta za inovacije i tehnologiju i koji ima za cilj da što bolje poveže aktere iz Crne Gore sa partnerima koji su članovi EIT inovativne zajednice. EIT se sastoji od 9 tematskih instituta i sprovodi brojne programe: obrazovanje i obuku, saradnju na razvoju inovacija, istraživačke projekte. Povezuje aktere iz oblasti obrazovanja, privrede i istraživanja i ostvaruje veoma dinamičnu saradnju sa snažnom poslovnom orijentacijom. Fond je prepoznat kao jedan od ključnih stejkholdera koji će davati podršku i učestvovati u donošenju plana aktivnosti RIS Hub Montenegro. Takođe, predstavnik Fonda je imenovan za nacionalnu kontakt osobu (NCP) i Fond će nastaviti aktivno da promoviše EIT pozive koji su namijenjeni različitim ciljnim grupama poput MMSP, startupovima, istraživačima, digitalnim inovacionim habovima (DIH), itd.

Kroz podršku Evropske unije (**EU Reform Facility**) implementira se projekat pod nazivom „Izgradnja efikasnog održivog i transformativnog javnog sektora (BEST-javni sektor) u Crnoj Gori“. Opšti cilj projekta je da podrži Vladu Crne Gore u razvoju i sprovođenju srednjoročnih reformi za poboljšanje efektivnosti, efikasnosti i spremnosti javnog sektora za pristupanje EU, kao i jačanju institucija i upravljanja javnim sektorom. Projekat implementira **Svjetska banka** iz grant sredstava dobijenih kroz Instrument pretpristupne pomoći (IPA III).

Takođe, uz ekspertsku podršku Svjetske banke, Fond će tokom 2025. godine organizovati različite događaje i aktivnosti usmjerene podršci inovacionoj zajednici i razvoju startupova.

Nastaviće se saradnja sa Ekonomskom komisijom UN-a za Evropu (**UNECE**), koja predstavlja multilateralnu platformu i olakšava ekonomsku integraciju i saradnju među članicama, promoviše održivi razvoj i ekonomski prosperitet dijalogom o politikama, pregovaranju o međunarodnim pravnim instrumentima, razvoju regulativi i normi, razmjeni i primjeni najboljih praksi, kao i ekonomskim i tehničkim ekspertizama i tehničkoj saradnji za zemlje u tranziciji.

Fond će pratiti aktivnosti u okviru uspostavljene saradnje sa regionalnim i evropskim inovacionim agencijama, članicama Evropske asocijacije inovacionih agencija (**TAFTIE**) u cilju transfera znanja i primjene najboljih evropskih praksi u kreiranju i implementaciji inovacionih programa i sprovođenju inovacione politike. Fond će prisustvovati godišnjoj konferenciji TAFTIE-a, koju organizuje državna agencija iz Finske Business Finland koja predsjedava Evropskom mrežom agencija TAFTIE tokom 2025. godine, a učestvovaće i na ostalim otvorenim sastancima koji se održavaju uživo ili online.

5.2. Učešće Fonda u različitim međunarodnim i EU programima i projektima

Fond je u prethodnim godinama postigao značajne rezultate u cilju umrežavanja sa regionalnim i evropskim partnerima i promociji projekata iz oblasti inovacija koji se finansiraju iz EU fondova.

U 2025. godini nastaviće se realizacija **INNOVABLUE** međunarodnog projekta finansiranog iz IPA ADRION programa, čiji je koordinator Digitalni inovacijski Hub InnovaMare iz Hrvatske, a Fond za inovacije učestvuje kao jedan od partnera na projektu (naziv projekta: *“Innovation network for development of solutions and technologies for sustainable blue economy in the Adriatic region - INNOVABLUE”*). Osnovni cilj projekta je jačanje inovacionih kapaciteta za plavu ekonomiju u Jadransko-jonskom regionu kroz uspostavljanje jače regionalne saradnje, mapiranje potencijala regiona i kreiranje zajedničkih inicijativa. Projektni partneri su Hrvatska privredna komora, Univerzitet u Trstu, Regionalna zajednica privrednih komora Veneto, Tehnološki park Ljubljana, Fond za inovacije Crne Gore, Fakultet za elektrotehniku i informacione tehnologije Univerzitet “Sveti Ćiril i Metodije”, Inovacioni centar Mašinskog fakulteta Univerziteta u Beogradu i Region Krit. Trajanje projekta je 36 mjeseci, a ukupan odobreni budžet projekta je 1,7 M EUR, od čega je za Fond za inovacije opredijeljeno 115,740.00 EUR. Projekat se realizuje u periodu od 01. jula 2024. do 31. decembra 2026. godine.

Takođe, Fond će nastaviti učešće u projektu ROBONET koji se finansira se u sklopu programa Interreg IPA Hrvatska – Bosna i Hercegovina – Crna Gora 2021-2027. Projekat ROBONET ima za cilj unapređenje i promociju primjene inovativnih plavih tehnologija za održivo upravljanje morskim i slatkovodnim ekosistema i podsticanje ulaganja u plavu ekonomiju u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori. Koordinator projekta je Sveučilište u Zadru, a projektni partneri su Šibensko-kninska županija, Institut Ruđer Bošković, Privredna komora FBiH, Pomorski fakultet Kotor - Univerzitet Crne Gore i Fond za inovacije Crne Gore. Ukupan budžet projekta iznosi 1,1M EUR a budžet Fonda za inovacije je 142,800.00 EUR. Projekat se realizuje u periodu od 01. oktobra 2024 do 31. marta 2027. godine.

Tokom 2025. nastaviće se realizacija IoT- ECO međunarodnog projekta finansiranog iz *Erasmus+ Capacity Building programa* (naziv projekta: “IoT Green Transformation for Academic Society and Business Oriented Ecosystem in Western Balkans” <https://iot-eco.eu>), u kojem Fond učestvuje kao pridruženi partner. Osnovni cilj projekta je povećanje svijesti o mogućnostima primjene IoT tehnologija za održivi razvoj kroz izgradnju kapaciteta u IoT/IoE tehnologijama za zelenu transformaciju i održivu industriju. U okviru IoT-ECO projekta, Fond će aktivno učestvovati na radionicama koje se organizuju u Crnoj Gori i pružće podršku partnerima u diseminaciji i promociji projektnih aktivnosti. Projekat traje do 30. decembra 2025. godine i konzorcijum projekta čini devet partnera iz Crne Gore, Kosova, Albanije, Bugarske, Grčke i Austrije.

U cilju bolje apsorpcije sredstava iz EU fondova Fond će sprovoditi aktivnosti i podršku korisnicima kako bi se što bolje pripremili za prijavljivanje inovacionih projekata sa međunarodnim partnerima za *Erasmus+*, *Horizon Europe*, *Interreg EuroMed 2021-2027* i ostale dostupne EU programe.

Pored navedenih aktivnosti, nastaviće se regionalna saradnja sa različitim partnerima i asocijacijama iz regiona u cilju jačanja startup ekosistema na Zapadnom Balkanu, promocije preduzetništva i inovacija, povezivanja startupova sa investitorima i pružanja podrške kroz različite programe. Fond će nastaviti uspješno uspostavljenu saradnju i dobre odnose sa Startup Alijansom Zapadnog Balkana (*Western Balkan Startup Alliance*) kao i sa fondovima u regionu, poput Fonda za inovacionu delatnost Republike Srbije i Fonda za inovacije i tehnološki razvoj iz Sjeverne Makedonije.

6. PROMOTIVNE I EDUKATIVNE AKTIVNOSTI U 2025. GODINI

Fond za inovacije Crne Gore ulazi u 2025. godinu sa jasnom vizijom da dodatno unaprijedi podršku inovacionoj zajednici, poveća prepoznatljivost svojih programa i osigura još veće povjerenje javnosti. Prošlogodišnji uspjesi su postavili temelje za ambiciozne planove, a Fond se fokusira na kontinuirani razvoj kroz unapređenje digitalnih platformi, organizaciju edukativnih događaja i jačanje odnosa sa medijima i međunarodnim partnerima.

Jedan od ključnih ciljeva za 2025. godinu jeste dalje unapređenje digitalnih kanala komunikacije. Planirano je redizajniranje i optimizacija portala za prijave na programe podrške, kako bi korisnicima bilo omogućeno lakše i intuitivnije korišćenje sistema. Plan je da se web sajt Fonda (www.fondzainovacije.me) unaprijedi. Ovo će dodatno osnažiti povjerenje javnosti u rad Fonda i otvoriti prostor za bolju interakciju sa korisnicima.

Poseban akcenat biće stavljen na širenje prisustva na društvenim mrežama i sprovođenje ciljano optimizovanih kampanja putem Google Ads platforme. Na ovaj način, Fond planira da se još više približi inovatorima i pruži im relevantne informacije o mogućnostima podrške.

Fond će tokom 2025. godine organizovati niz edukativnih i informativnih događaja koji imaju za cilj da pruže detaljne informacije o dostupnim programima podrške i olakšaju proces prijavljivanja. Info dani će se održavati odmah nakon objave javnih poziva za svaki pojedinačni program, dok će online otvorena vrata biti organizovana jednom nedjeljno u toku trajanja poziva.

Takođe, Fond će nastaviti da podstiče inovacionu kulturu kroz dodjelu grantova za organizaciju manifestacija i aktivnosti koje promovišu inovacije i preduzetništvo. Kroz programske linije za edukativne programe iz oblasti pametne specijalizacije, omogućiće se finansiranje obuka, kurseva i programa usavršavanja za mlade istraživače, studente i profesionalce.

Saradnja sa medijima i međunarodnim partnerima

U 2025. godini, Fond planira da intenzivira svoju saradnju sa medijima kako bi dodatno povećao vidljivost svojih aktivnosti. Planirane su raznovrsne medijske aktivnosti, uključujući TV gostovanja, intervjue, objavu stručnih članaka i prisustvo u online i štampanim medijima. Fond će organizovati godišnji susret sa predstavnicima medija, što će dodatno ojačati veze sa ovom ključnom grupom i osigurati kontinuiranu podršku u informisanju javnosti o inovativnim projektima.

Na međunarodnom planu, Fond će nastaviti da gradi mrežu partnerstava sa relevantnim institucijama i organizacijama, promovišući crnogorske inovatore na globalnoj sceni. Cilj je povećanje međunarodne vidljivosti i otvaranje novih prilika za korisnike programa Fonda.

Posebna pažnja biće posvećena grantovima za podršku projektima u kasnijim fazama razvoja, što će omogućiti realizaciju inovacija sa visokim potencijalom za komercijalizaciju. Takođe, biće revitalizovana programska linija inovacionih vaučera, sa unaprijeđenim konceptom koji će omogućiti brzu i efikasnu podršku kompanijama.

Kraj godine biće obilježen tradicionalnom godišnjom svečanošću na kojoj će biti predstavljeni najznačajniji rezultati Fonda i korisnika njegovih programa. Ovaj događaj služi ne samo za promociju postignuća, već i kao platforma za umrežavanje i razmjenu ideja među inovatorima, investitorima i predstavnicima relevantnih institucija.

7. FINANSIJSKI PLAN ZA 2025. GODINU

Finansijski plan Fonda za inovacije Crne Gore za 2025. godinu sadrži pregled planiranih prihoda i rashoda za 2025. godinu i baziran je na pokazateljima poslovanja u 2024. godini i očekivanim prihodima i rashodima u narednoj godini.

UKUPNI PLANIRANI PRIHODI IZ NACIONALNOG BUDŽETA

Ukupni planirani prihodi iz Nacionalnog budžeta za 2025. godinu iznose 2.900.000,00 EUR.

Iz ovog budžeta se tokom 2025. godine planira pokretanje šest programskih linija za podršku inovativnoj zajednici, za čiju realizaciju je potrebno izdvojiti 2.400.000,00 EUR. Dodatno, za potrebe operativnog poslovanja i obavljanje usluga od opšteg ekonomskog interesa, predviđeno je izdvajanje od 500.000,00 EUR;

NAZIV PROGRAMSKE LINIJE	BUDŽET FONDA
1. Program za jačanje inovativnosti mikro, malih i srednjih preduzeća	1.200.000
2. Provjera inovativnog koncepta	400.000
3. Podrška ranoj fazi razvoja startapova	400.000
4. Inovacioni vaučeri	150.000
5. Podsticanje inovacione kulture	100.000
6. Realizacija edukativnih programa u oblastima pametne specijalizacije	150.000
UKUPNO:	2.400.000

Tabela 2: Okvirni plan objavljivanja javnih poziva tokom 2025. godine

2,4 M EUR za šest programskih linija Fonda u 2025. godini

U okviru troškova za navedene programske linije uračunati su troškovi evaluacije i monitoringa, što obuhvata angažovanje međunarodnih eksperata, ekspertske komisije i mentora koje procjenjujemo u bruto iznosu od 150.000,00 EUR.

U slučaju da planirana sredstva iz određene programske linije ne budu ugovorena u cjelosti, Fond će ih preusmjeriti na druge programske aktivnosti, kako bi se na najbolji način iskoristio budžet opredijeljen za podršku inovativnim projektima u 2025. godini.

Takođe, ukoliko dođe do ušteda u dijelu operativnih troškova, Fond može preusmjeriti troškove evaluacije i monitoringa sa programskih linija na operativne troškove, čime će osloboditi dodatna sredstva za podršku pozitivno ocijenjenih projekata koji su preporučeni za finansiranje od strane evaluatora ili Ekspertske komisije, ali se nalaze na rezervnoj listi jer nema dovoljno sredstava u okviru date programske linije.

OSTALA SREDSTVA – DONACIJE IZ PROGRAMA ULAGANJA OD POSEBNOG ZNAČAJA ZA PRIVREDNI I EKONOMSKI INTERES CRNE GORE

Odlukom o izmjenama i dopunama “Odluke o kriterijumima, načinu i postupku izbora lica koje može steći crnogorsko državljanstvo, prijemom radi realizacije posebnog programa ulaganja od posebnog značaja za privredni i ekonomski interes Crne Gore”, koju je donijela Vlada Crne Gore 30. decembra 2021. godine, svaki aplikant je bio obavezan, između ostalog, uplatiti 100.000,00 EUR na escrow račun namijenjen razvoju inovacionog ekosistema u Crnoj Gori. Prema jasno definisanim pravilima, tek nakon odobrenja državljanstva aplikantu, sredstva se prenose na žiro-račun Fonda. Važno je napomenuti da Fond ne može samostalno donijeti odluku na koji način će koristiti ta sredstva, već je npotrebna saglasnost Vlade za njihovo korišćenje.

Zaključno sa 22.03.2024. godine, na žiro-račun Fonda koji je otvoren kod Hipotekarne banke, specijalno za ove namjene, deponovano je ukupno 31.000.000,00 EUR. Ovo je izuzetno važan potencijalni izvor finansiranja inovacija u budućem periodu u Crnoj Gori i na osnovu saglasnosti Osnivača biće definisan način korišćenja ovih sredstava.

Osim programskih linija navedenih u ovom planu, Fond će potencijalno već tokom 2025. godine otvoriti dodatne programe ili povećati budžet postojećih linija, na osnovu saglasnosti Vlade po osnovu korišćenja sredstava iz programa ulaganja od posebnog značaja za privredni i ekonomski interes Crne Gore. Isto tako, ukoliko Fond bude zadužen da implementira grant šemu u okviru Godišnjeg akcionog programa za 2024. godinu, u okviru perspektive IPA III, to će biti predmet posebne saglasnosti i zaduženja koje će dobiti od Vlade Crne Gore ili nadležnog ministarstva.

PLANIRANI RASHODI FONDA IZ BUDŽETA NAMIJENOG POTREBAMA OPERATIVNOG POSLOVANJA

U skladu sa očekivanim obimom posla, za operativne troškove opredijeljen je iznos od 500.000,00 EUR. Od toga procijenjeni troškovi zarada (uključujući poreze i doprinose) iznose 275.000,00 EUR. Imajući u vidu programski okvir Fonda koji sada uključuje i programske linije koje se kreiraju u saradnji sa drugim institucijama, uvođenje GBER-a (*General Block Exemption Regulation*) u programe Fonda što donosi kompleksniji način praćenja i izvještavanja državne pomoći, Pravilnika o nabavkama za korisnike programa Fonda koji nisu u obavezi da primjenjuju Zakon o javnim nabavkama koji takođe iziskuje kompleksnije planiranje i praćenje procedura nabavki, veliki broj projekata za koje je neophodno sprovesti monitoring, kao i značajnije učešće Fonda u međunarodnim projektima, planirano je angažovanje još najmanje četiri novozaposlena lica, u skladu sa Aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

Potencijalne izmjene budžeta za operativne troškove i Plana javnih nabavki mogu nastati na osnovu saglasnosti Vlade po osnovu korišćenja sredstava iz programa ulaganja od posebnog značaja za privredni i ekonomski interes Crne Gore.

Troškovi naknada članovima Odbora direktora planirani su u bruto iznosu od 54.000,00 EUR, dok je za troškove naknada po osnovu ugovorenih usluga namijenjeno 20.000,00 EUR.

Troškovi dnevnica za službena putovanja (uključujući i troškove smještaja) u zemlji i inostranstvu planirani su u iznosu od 20.000,00 EUR, dok je za javne nabavke izdvojeno je 96.940,00 EUR, , a za ostale vandredne troškove 1266,60 EUR.

Zaključkom Vlade od 01. avgusta 2024.godine, Fondu je data saglasnost za korišćenje prostora u okviru Naučno - tehnološkog parka Crne Gore, ukupne površine 173,30 m². Ukupni troškovi rente na godišnjem nivou (uključujući režijske troškove) procjenjuju se na 50.000,00 EUR. Dio troškova rente, tačnije 17.206,60 EUR biće pokriven iz sredstava namijenjenih realizaciji međunarodnih projekata INNOVA-BLUE i ROBONET.

...**IDEJE** SE
ISPLATE!**...**